

Інтеркультурні міста ГРОМАДСЬКА ПОЛІЦІЯ – ПОСІБНИК

Давід Мартін Абанадес

Інтеркультурні міста ГРОМАДСЬКА ПОЛІЦІЯ – ПОСІБНИК

Давід Мартін Абанадес

Думки, викладені у цьому посібнику, є повною відповідальністю їх авторів і не обов'язково відображають офіційну думку або політику Ради Європи.

Будь-які запити на перевидання або переклад всього або частини даного документу надсилайте на адресу Управління зв'язку (Страсбург, поштовий індекс для корпоративних користувачів – F-67075 або publishing@coe.int). Будь-яка інша кореспонденція, пов'язана з цією публікацією, має бути адресована Управлінню по боротьбі з дискримінацією.

Фотографії на обкладинці та розвороті:
Анджело Пальмієрі; Івана д'Алессандро;
Віль де Монреаль; Місто Равенна; Кабільдо,
Тенерифе; Місцева поліцейська служба
Фуенлабрада; Навчальний візит МКМ до
м. Фуенлабрада; Бінаам, Монреаль;
Місто Гетксо; місто Патра; Ніка Петкович;
Жанпауло Гентілучі; Сандро Велтін;
Гельмер Ахмеді; місто Лімасол; місто Женева.

Обкладинка та розворот:
Відділ виробництва та публікацій документів
(SPDP), Рада Європи

© Рада Європи, Травень 2019 року
Надруковано в Раді Європи

Зміст

ВСТУП	5
Інтеркультурні міста	5
Для чого потрібен цей посібник?	6
1. ПРИНЦИПИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ	7
1.1. Відповідь на нові виклики	7
1.2. Релятивізм	8
1.3. Вороже ставлення і чутки	8
2. ТЕРМИНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ	9
2.1. Моделі взаємодії між поліцією та громадою	9
2.2. Громадська поліція: правильне розуміння моделі	12
3. ЧОТИРИ ВИМІРИ ГРОМАДСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ	13
3.1. Філософський вимір	13
3.2. Стратегічний вимір	15
3.3. Тактичний вимір	17
3.4. Організаційний вимір	18
4. РІЗНОМАНІТТЯ	21
4.1. Міграція	21
4.2. Вирішення проблеми різноманіття	22
5. ПОЛІЦЕЙСЬКА МОДЕЛЬ ДЛЯ ІНТЕРКУЛЬТУРНИХ МІСТ	23
5.1. Попередній аналіз	23
5.2. Організаційні складові	29
5.3. Поліція, як осередок конфліктів	31
5.4. Навчання та спеціалізація	33
6. ОЦІНКА	35
6.1. Показники впливу	35
6.2. Якісні показники	36
6.3. Оприлюднення статистичних даних	36
6.4. Перегляд та впровадження вдосконалень	36
7. УЧАСТЬ ГРОМАДЯН У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ТА КООРДИНАЦІЇ РОБОТИ ПОЛІЦІЇ БЕЗ ЗАЛУЧЕННЯ ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБ	37
7.1. Форми громадської участі	37
7.2. Координація роботи державних служб	37
7.3. НУО, інші організації та об'єднання	39
8. ПОВОДЖЕННЯ З ЖЕРТВАМИ НЕТЕРПИМОСТІ ТА ДИСКРИМІНАЦІЇ	40
8.1. Допомога постраждалим у приміщеннях поліцейських служб	40
8.2. Уникнення ревіктимізації	41
8.3. Зустріч постраждалих: офіс, дружній до постраждалих від злочинів	41
8.4. Контроль постраждалих	42
БІБЛІОГРАФІЯ	43

Вступ

Соціальна структура Європи стає все більш різноманітною: її громадяни – це окремі особистості з різним етнічним походженням, релігійними вподобаннями, вірою, гендерною ідентичністю, сексуальною орієнтацією, віком, вадами та фінансовим становищем.

На сьогоднішній день 3% світового населення виїхало зі своєї країни походження, 214 мільйонів людей – мігранти, а 54% усіх людей світу проживають у містах.

Дані, опубліковані Євростатом у січні 2016 року, показують, що 21,6 мільйона людей з країн, які не є членами ЄС, проживали в ЄС. Всього в ЄС проживало 36,9 мільйона осіб, народжених за межами ЄС. Крім того, 16,9 мільйонів людей народилися в одній країні ЄС, а зараз проживають в іншій.¹

Така різноманітність може зробити суспільство набагато більш розуміючим, підтримуючим, збагаченим та сучасним, але в той же час – особливо коли бракує знань про «іншого» – різноманітність може породжувати страх, підозру та культурні конфлікти.

Інтеркультурні міста

Програма «Інтеркультурні Міста» (ІКМ) пропонує інтеркультурні як політичну модель управління різноманітністю, що розглядається як перевага, а не загроза. Інтеркультурне місто визначається Програмою як місце з різноманітним населенням, котре включає людей різних національностей, походження, мови, релігії/вірування та ідентичності, де громадяни та політики

розглядають різноманітність як ресурс, сприяють відкритості та погоджуються з тим, що всі культури змінюються, коли вони стикаються одна з одною у публічному просторі.

Чинники інтеркультурного міста публічно виступають за повагу до різноманітності та плюралістичної ідентичності міста. Міська влада активно бореться з упередженнями та дискримінацією та забезпечує рівні можливості для всіх шляхом адаптації своїх структур управління, установ та служб до потреб різноманітного населення, не порушуючи основних принципів прав людини, демократії та верховенства права. У партнерстві з бізнесом, громадянським суспільством та фахівцями з громадських служб, інтеркультурне місто розробляє цілий ряд політичних заходів, направлених на заохочення більшого змішування та взаємодії між різними групами населення. Високий рівень довіри та соціальної згуртованості, який лежить в основі цього підходу, допомагає запобігти конфліктам та насильству, підвищує ефективність політики та робить місто привабливим як для населення, так і для інвесторів.²

Політика інтеркультурної інтеграції ґрунтується на індивідуальних правах, що розглядаються під прицілом всього суспільства, і включає заходи, направлені на просування культурної взаємності, змішування та взаємодії і забезпечення ефективної боротьби з дискримінацією. Основними робочими інструментами інтеркультурної інтеграції є розподіл влади (включаючи людей різного культурного походження, які виконують різні ролі в різних установах та керівних структурах); сприяння культурному змішанню та взаємодії

1. Євростат: детально статистичні дані (дані населення ЄС, січень 2016 року) доступні за посиланням http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics#Main_statistical_findings, accessed 15 February 2019.

2. Інтеркультурні міста: середньострокова перспектива, 2016-19, доступно за посиланням <https://rm.coe.int/16806a5e96>, переглянуто 15 лютого 2019 року.

в державних установах та громадському просторі та перетворення інститутів на культурно компетентні та прихильні до інновацій структури, використовуючи для цього різноманітні, а також стійкі до культурних конфліктів, забобонів та дискримінації ресурси.

Лісабонська декларація, прийнята у 2017 році Мережею Інтеркультурних Міст,³ ще раз підтверджує прихильність місцевих органів влади до розробки та впровадження інклюзивної та узгодженої інтеграційної політики відповідно до описаної вище моделі.

У січні 2018 року Група з міграційної політики опублікувала нове дослідження, в якому запитала, чи сприяє інтеркультурний інтеграційний підхід, який обстоює Рада Європи через свою програму МКМ, покращенню якості життя в різних містах. Результати цього дослідження підтверджують міцний статистичний зв'язок між місцевою інтеркультурною політикою та добробутом людей на місцях. У містах із посиленою інтеркультурною політикою, що базується на моделі Ради Європи, населення більш схильне вважати, що іноземці корисні для їх міста та що місцеві органи влади є надійними та ефективними.

У містах поліцейські служби виступають «фронтменами» у вирішенні конфліктів та посередництва у різноманітному суспільстві. Коли поліцейські залучені до вирішення тих чи інших суспільних конфліктів, окрім особистих цінностей учасників конфлікту, вони повинні враховувати їх культурну самобутність та передумови її становлення.

Для чого потрібен цей посібник?

Мета цього посібника дати відповідь на питання про те, як начальник поліції, директор чи політик, відповідальний за безпеку інтеркультурного міста має будувати свою модель управління паралельно із боротьбою з крадіжками, аваріями та іншими типовими та щоденними справами поліції. Йдеться про сприяння переходу від моделі, яка базується виключно на простому спостереженні та репресіях, до стратегії, у якій громадянин є основою дій поліції, у яких об'єднуються поняття охорони, безпеки та піклування. Цей посібник призначений для поліцейських служб, які покликані впроваджувати інновації та покращувати якість життя всіх громадян.

Написання цього посібника базується на переконанні, що модель громадської поліції є найбільш вдалою для ефективного вирішення конфліктів, що виникають у інтеркультурних суспільствах, не даючи їм, таким чином, перетворитися на великий соціальний конфлікт. Поліцейська служба, яка розуміє, що основою проблеми є, як правило, недостатня обізнаність; служба,

призначена та навчена слухати всі сторони того чи іншого конфлікту, аналізувати проблеми, пропонувати рішення та оцінювати результати їх втілення за участю суспільства – це поліцейська служба, яка найкращим чином може протистояти викликам сьогоднішніх культурно-різноманітних громад.

Посібник пропонує уникати ідеї, що громадська поліція обмежується виключно створенням певного підрозділу поліції. Натомість, рекомендується включити цю політичну концепцію в основний потік, як провідну філософію діяльності поліцейської служби в цілому.

Цінності, визначені Загальною декларацією прав людини, Європейською конвенцією про права людини та іншими відповідними стандартами в сфері захисту прав людини – це опори, на яких ґрунтується демократичне суспільство, і які надають людській гідності важливе місце, про яке повинні пам'ятати всі працівники поліцейських служб.

Цільовою аудиторією цього посібника є насамперед поліція, яка працює на місцях, включаючи керівників високого рангу, керівників громадської безпеки та управлінців, а також осіб, які приймають рішення. Його мета – надати цим державним службовцям інформацію щодо впровадження принципів роботи правоохоронних органів, націлених на розробку нових процедур, протоколів, структур та створення спеціалізованих підрозділів у їх поліцейському співтоваристві, щоб ефективно боротися з викликами, які таке різноманітне суспільство може поставити перед ними, для досягнення мирного співіснування, як у середньо так і у довгостроковій перспективі.

3. Лісабонська декларація, 28-29 листопада, 2017 року, доступно за посиланням <https://rm.coe.int/declaration-of-the-intercultural-cities-milestone-event-urban-policies/1680768795>, переглянуто 16 лютого, 2019.

1. Принципи захисту прав людини

Глобалізація може загрожувати значній частині прогресу, досягнутого в сфері захисту прав людини. Світова економіка тягне за собою погіршення балансу трудових відносин, що іде лише на шкоду самим працівникам. Це також передбачає збільшення соціальних нерівностей, оскільки найбільш постраждали сімейні економіки не завжди підлягають компенсації через активну соціальну політику з боку урядів. Міграція може стати великим викликом для інтеркультурних міст. Приїзд нових сусідів із країн із гіршими економічними умовами створює напругу між місцевими жителями та приїжджими, оскільки жителі вбачають в цьому велику загрозу їх економічній стабільності. У вузькому розумінні, реальні наслідки міграції не обмежуються лише правами людини, а навпаки, виходять за рамки основних прав, включаючи громадянські та політичні права, в тому розуміння, наскільки вони разом утворюють нероздільну реальність.

Іншим викликом інтеркультурних міст є боротьба з тероризмом. Під цією загрозою, з якою людство бореться з 2000 року, на перший план виходять два основних поняття – безпека та свобода, які суттєво впливають на політику гарантування прав людини.

Існує безліч прикладів серед поліцейських практик та дій уряду, які призвели до порушень основоположних прав людини. Не можна також ігнорувати таку загрозливу тенденцію в державах, як обмеження будь-якої більш менш розсудливої думки та цивільних і політичних прав громадян таких держав.

1.1. Відповідь на нові виклики

У світлі таких викликів, у цьому посібнику ми маємо дати відповідь на такі питання:

Чи пропорційні ці заходи бажаному результату, і перш за все, чи ефективні вони? Якою мірою можна визнати, що після багатовікової боротьби за права людини поліцейські служби демократичних держав можуть бути іноді легітимізовані для посилення поліцейського тиску на певні групи населення, людей з певних країн чи віруючих певної релігії? Чи підвищується безпека суспільства, чи навпаки, зростає викорінення, радикалізація та розкол між групами громадян одного міста? Не кожна дія є ефективною під прикриттям реагування на терористичну загрозу. Зокрема, важливо пам'ятати, що міжнародне право про права людини, приймаючи пропорційність як критерій оцінки будь-якого ступеню дерогації права, підняло до категорії обов'язкової норми, по відношенню до всіх у всі часи та в усіх місцях, юридичне визнання заборони катувань та нелюдського чи принизливого ставлення до будь-кого.

Всесвітня конференція з прав людини, проведена у Відні 1993 року, у своїй заключній декларації підтвердила, що права людини є універсальними, неподільними та взаємозалежними.

З одного боку, неподільність прав людини передбачає неможливість відокремити, якщо тільки не в педагогічних цілях, різні категорії прав: громадянські та політичні, або економічні, соціальні та культурні. Усі вони є основними правами і повинні бути гарантовані в повному обсязі, без будь-яких переваг для тих прав, які служать виправданням порушення інших.

З іншого боку, взаємозалежність прав підкреслює, що насправді права людини є взаємодоповнюючими, що в їх застосуванні відбувається безперервна взаємодія і що в процесі їх здійснення всі права підсилюють одне одного.

Універсальність прав людини передбачає, що права людини належать усім людям однаково, оскільки вони базуються на гідності, притаманній кожній людині, тій людській гідності, яка припускає водночас радикальну рівність між людьми та унікальність характеру кожної людини окремо.

1.2. Релятивізм

Перш ніж люди усвідомили, що права людини є універсальними, в ісламському та східному світі лунали думки, які постулювали різні режими культурного релятивізму. У своїй найбільш радикальній версії культурний релятивізм підтверджує, що певна культура, включаючи релігію, є основним джерелом обґрунтованості морального права чи правила, і, отже, права людини повинні адаптуватися до цих стандартів і можуть мати різний діапазон у різних країнах світу.

Часто культурний релятивізм передбачає звинувачення розвинених країн у їх імперіалістичному шляху розвитку, від чого загальнолюдські цінності здаються суто західними.

Ні у кого не виникає сумнівів, що традиції, історія, культура та релігія впливають і змінюють підхід людей до прав людини. Також правда, що більшість прав людини не є абсолютними, і допускають обмеження. Певна ступінь релятивізму притаманна самій людській природі, оскільки людина є також істотою соціальною та культурною.

Проблема полягає у тому, що дискурс культурного релятивізму часто приховує зацікавленість діяти способом, несумісним з невід'ємною цінністю людської гідності, порушуючи елементарні принципи захисту прав людини. Конфлікти, що випливають із цього культурного релятивізму, і є тим викликом, з яким і повинні боротися поліцейські служби та органи державної влади інтеркультурних міст.

1.3. Вороже ставлення і чутки

До всіх цих явищ, які існують у інтеркультурних містах, необхідно додати ще і таке явище як ворожнеча, котре як показує мова соціальних мереж, зростає великими темпами починаючи з 2010 року. Надзвичайно швидке розповсюдження неправдивих новин, чуток або помилкових звинувачень через нові інформаційно-комунікаційні технології досить важко контролювати. Політика боротьби з чутками, що розповсюджуються між містами має бути питанням номер один у порядку денному політиків. У цьому сенсі поліцейські служби повинні налагоджувати безперебійні канали зв'язку, швидкі,

точні та надійні, щоб зменшити охоплення та вплив таких чуток та неправдивих новин.

Також поліція повинна модернізуватися, щоб боротися з тими, хто переслідує та розповсюджує ворожнечу серед певних груп чи осіб через їх групову ідентичність. Якщо група не вважає, що її права захищаються так, як того вони очікують, цей розрив може означати відсторонення служби поліції і в той же час втрату довіри до неї, а в гірших випадках, може розпалити радикалізацію.

2. Терміни та їх визначення

Коли ми говоримо про взаємодію поліції та громади, інтеркультурні міста, різноманітність, мігрантів та пов'язані з ними теми, ми використовуємо відповідні терміни, але не синоніми. Іноді вони не описують саме те, що ми хотіли сказати, подібно до того, як одне і те ж слово в одній країні розуміється по-різному в іншій країні. З цієї причини необхідно чітко описати, що ми маємо на увазі в цьому посібнику, коли використовуємо та обговорюємо певну термінологію.

2.1. Моделі взаємодії між поліцією та громадою

Одне, що об'єднує всіх поліцейських у світі є те, що кожна поліцейська служба повинна адаптуватися до суспільства, яке вона обслуговує. З цієї точки зору важко знайти будь-який термін чи методологію, яка може бути екстрапольована на будь-яку поліцейську службу. Наприклад, є громади, де присутність поліцейських у формі символізує безпеку, а в інших можуть відчувати занадто великий тиск з боку поліції, якщо на вулиці занадто багато поліцейських у формі.

При такому підході вислів взаємодія поліції та громадськості включає певну різноманітність понять та підходів навколо однієї ідеї, але такі поняття не завжди трактуються однаково. Ми можемо говорити про дільничну поліцію, громадську поліцію або про поліцію співпраці (*wijkagent, police de quartier, Policía de proximidad, Community Police, Gemeendepolizei* тощо). У цьому розділі ми спробуємо визначити деякі мінімальні критерії, щоб зрозуміти про що саме іде мова.

2.1.1. Громадська поліція

Так звана модель громадської поліції, поліції співпраці або дільничної поліції є не лише організаційною моделлю поліцейської служби, але й філософією роботи з точки зору несення державної служби. Взаємодія поліції з громадою вимагає співпраці і з іншими дійовими особами місцевості. Це є спосіб пояснити, як поліцейська служба взаємодіє з суспільством при вирішенні конфліктів, який акцент вони роблять на цьому, і, що найголовніше, як саме такі конфлікти вирішуються.

Ми повинні відійти від думки, що громадська поліція є відокремленою одиницею поліцейської служби, і натомість формувати концепцію цієї філософії в рамках роботи всієї служби. Не менш важливим є прихильність начальника поліції до цієї методології, без якої ця парадигма приречена на провал. Власне кажучи, практика показує, що, за відсутності окремих підрозділів громадської поліції, існують такі служби, які приймають

методологію, яка дуже близька до концепції громадської поліції; і, навпаки, можна сказати, що за наявності дільничної, громадської поліції та поліції співпраці, всі вони продовжують працювати, користуючись підходом, котрий сильно віддалений від цієї концепції та цілі.

Але, можливо, основою, яка найкраще допомагає зрозуміти, чому філософія громадської поліції є найкращим каналом для ефективного подолання нетерпимості, дискримінації чи ненависті – є те, що легітимність будь-якої поліції базується на довірі громади: «Поліція – це громадськість, а громадськість – це поліція» (Сер Роберт Піль,⁴ 1829 р.). Цей важливий принцип роботи поліції та громади, виражений на початку XIX століття, повинен все-таки контекстуалізуватися в роки, в яких ми живемо. Наприклад, слід пам'ятати, що в сучасному багатогранному та різноманітному суспільстві, останнє може з прихильністю ставитися до дій поліції, у яких існують дискримінаційні прояви по відношенню до меншин та найуразливіших груп населення.

4. Див.: https://en.wikipedia.org/wiki/Peelian_principles, accessed 17 February 2019.

У нинішньому політичному ландшафті місцеві громади деяких країн вимагають посилення заходів поліції щодо мігрантів, шукачів притулку та бездомних людей. Тому схвалення громадськості як єдиний критерій легітимізації дій поліції – це не завжди хороший спосіб їх оцінки. З цієї причини у своїй філософії громадська поліція повинна враховувати той факт, що як громадське схвалення, так і його необхідність не можуть означати відмову від дій, що сприяють і захищають права людини, як це встановлено в Декларації загальних прав людини та Європейській конвенції з прав людини, а пізніше в ЄС та національних нормативних актах.

Поліція співпраці вимагає сильної організаційної прихильності та (в більшості випадків) культурних змін, а також забезпечення ресурсами та методологією роботи поліції. Вона вимагає твердої віри в концепцію роботи поліції як служби, а не сили. Можливо, робота поліції в сучасному європейському суспільстві повинна бути переосмислена, і ми повинні відмовитися від думки про те, що громадська поліція є м'якою чи вседозволеною: це поліція, яка, перш за все, осмислює свої дії, перш ніж вирішувати ту чи іншу проблему, вибудовуючи таким чином більш стійкі і тривалі рішення тих чи інших конфліктів.

Ми також повинні враховувати принцип, згідно з яким поліція не повинна взаємодіяти з громадами, поділяючи їх на групи більшості та меншин, а скоріше в асоціації з різними частинами цих громад для вирішення будь-яких місцевих проблем. Побудова довіри між поліцією та місцевими громадами різноманітного суспільства є двонаправленим процесом, основаним на взаєморозумінні, взаємній обізнаності та повазі. В рамках цього процесу формування довіри важливо, щоб дільнична та громадська поліція також брала на себе роль посередника між різними елементами суспільства.

Але перш ніж глибше вивчити питання взаємодії поліції та громад, ми повинні розглянути інші моделі управління, які зараз активно використовуються поліцією. Також необхідно враховувати той факт, що більшість поліцейських організацій не обирають єдину модель співпраці з громадськістю, а надають перевагу суміші моделей та підходів.

2.1.2. Реактивна поліція

Традиційна реактивна поліція виконує три основні функції патрулювання – це звичайне патрулювання, негайне реагування на дзвінки та подальші розслідування (Корднер та Шихан 1999 р.).

Реактивна поліція може бути визначена як поліція, яка реагує на конкретні звернення людей чи груп у громаді, що включає «негайну відповідь на дзвінки» та «подальші розслідування». Однак обґрунтування звичайного патрулювання не настільки однозначне. Традиційне мислення свідчить про те, що сама наявність поліцейського транспортного засобу буде виступати стримуючим фактором для злочинців (Троянович

та співавт. 2002 р.). За словами Кранка (Кранк, 1998 р.), звичайний або випадковий превентивний патруль, за визначенням, і є реактивною поліцією, коли офіцер чи організація не націлені на певну територію або проблему в межах географічного патрульного округу. Однак можна також стверджувати, що звичайний патруль необхідний, щоб забезпечити швидке реагування на виклики диспетчера.

2.1.3. Проактивна поліція

На противагу реактивній поліції, проактивна поліція здійснює свою діяльність за власною ініціативою, збирає інформацію про злочини та стратегії їх розкриття (Кранк, 1998 р.: 244-5). Це також можна трактувати безліччю способів. Наприклад, офіцер, який швидко реагує на виклик диспетчера, може вирішити той чи інший конфлікт проактивно, виступаючи посередником між сторонами такого конфлікту або використовуючи неформальний підхід.

Аналогічно, на відміну від звичайного патруля, при відсутності реакції на виклик диспетчера, застосовується цільовий патруль, котрий включає поліцейських, які отримують доручення контролювати конкретні райони, які визначаються у ході аналізу того чи іншого питання або розслідування злочину (МакКенна, 1998 р.). Цільовий патруль є більш ініціативним, ніж випадковий запобіжний патруль; однак йому все ще не вистачає тих складових, котрі є у проблемо-орієнтованій поліції, яка залучає громаду до вирішення питань боротьби із злочинністю. Одне дослідження в Північній Америці показало, що проактивна поліція демонструвала більше арештів, затримань та поданих рапортів, ніж реактивна поліція. Причиною цього називають необхідність до вживання більш рішучих дій задля досягнення «законності та контролю» та те, що офіцери приймали передчасні рішення, що і спонукало до активної мобілізації (Сігрейв, 1997 р.: 148). Цей висновок видається нелогічним у порівнянні з тим, чого очікували від проблемо-орієнтованій поліції. Тому, ці результати свідчать про те, що необхідно встановити чітку межу між проактивною мобілізацією та поліцейською практикою, орієнтованою на вирішення тієї чи іншої проблеми.

В останні роки було висвітлено нові методики управління поліцейськими службами. Однією з таких нових методологій є предиктивна поліцейська діяльність.

2.1.4. Предикативна поліція

Предикативна поліція передбачає використання математичних, прогнозних та аналітичних прийомів задля виявлення потенційної злочинної діяльності (Рінкс, 2015 р.). Методи предикативної поліцейської діяльності поділяються на чотири загальні категорії: методи прогнозування злочинів, методи прогнозування злочинців, методи прогнозування винних осіб та методи прогнозування жертв злочину (Перріта співавт., 2013 р.).

Нещодавно ефективність системи предикативної діяльності поліції перевіряли у поліції Лос-Анджелеса. Така перевірка виявила, що її точність удвічі перевищувала діючу у поліції Лос-Анджелеса практику (Френд, 2013 р.). У м. Санта-Крус, Каліфорнія, впровадження системи предикативної діяльності поліції протягом 6-місяців призвело до зменшення кількості крадіжок на 19%. У Кенті (Великобританія) 8,5% усіх вуличних злочинів сталися в місцях, передбачених предикативною поліцією, на 5% перевершивши прогнози поліцейських аналітиків.⁵

Така методологія має зворотну сторону медалі. Об'єднання груп із захисту громадських прав, включаючи Американський союз захисту громадянських свобод (АСЗГС) та Фонд протидії порушенням конфіденційності та громадянських свобод із застосуванням електронних технологій, виступило із заявою, в якій воно критикує схильність предикативної діяльності поліції до посилення перевірок за расовими ознаками.⁶ АСЗГС стверджує, що таке програмне забезпечення є більш точним при прогнозуванні поліцейських практик, ніж при прогнозуванні злочинів (Едвардс, 2016 р.).

2.1.5. Організація діяльності поліції на основі даних розвідки

Іншою моделлю діяльності поліції є організація діяльності останньої на основі даних розвідки, а саме оцінки та управлінні ризиками (Де Лінт, 2006 р.). Тут офіцери служби розвідки виконують роль керівництва до дій, а вчиняють ці дії задля управління розвідкою.⁷

5. «Навіть не думай!», журнал «Економіст», 20 липня, 2013 р., доступно за посиланням www.economist.com/briefing/2013/07/20/dont-even-think-about-it, accessed 17 February 2019.

6. Занепокоєння щодо організації діяльності поліції, оснований на даних розвідки, висловлене АСЗГС та 16 організаціями із захисту приватності громадянських прав, расової справедливості та технологій (2016 р.), Американський союз захисту громадянських свобод, доступно за посиланням www.aclu.org/other/statement-concern-about-predictive-policing-aclu-and-16-civil-rights-privacy-racial-justice, accessed 17 February 2019.

7. Канадська королівська кінна поліція, Організація діяльності поліції, основана на даних розвідки: визначення (2006 р.), Кримінальна розвідка КККП.

Хоча діяльність поліції, основана на даних розвідки, і спирається на раніше зазначені парадигми, такі як громадська поліція, проблемо-орієнтована поліція та на моделі партнерства (МакГаррелта співав., 2007 р.), вона виникла як відмова від «реактивної» уваги до злочинів громадської поліції, з закликами до останньої витратити більше часу на роботу інформаторів та нагляд за боротьбою з правопорушниками-рецидивістами.

Відтоді діяльність поліції, основана на даних розвідки, зазнала ревізійного розширення задля поширення діяльності, спрямованої на переконання та добросусідство (Магір і Джон, 2006 р.).

2.1.6. Поліцейська діяльність основана на доказах

Нарешті, ми можемо закінчити огляд моделей поліцейської діяльності такою моделлю, як поліцейська діяльність основана на доказах. Ця модель є підходом до розробки курсу діяльності та тактичного прийняття рішень підрозділами поліції. Це розширення ідеї, що лежить в основі медицини, заснованої на доказах, управлінні, заснованому на фактах, та обґрунтованої доказової політики.

Прихильники такої моделі поліцейської діяльності підкреслюють значення статистичного аналізу, емпіричних досліджень та (в ідеалі) рандомізованих контрольованих випробувань. Модель поліцейської діяльності, основаної на доказах, не заперечує традиційних методів ухвалення поліцейських рішень, натомість, вона прагне підвищити рівень обізнаності та посилити застосування наукового потенціалу, орієнтації та відстеження поліцейських ресурсів, особливо під час скорочення бюджету та більшого контролю з боку громадськості.

Ідеальна ж модель управління поліцейською діяльністю, можливо, складається з усіх цих моделей – від кожної по trochu, або ж, можна допустити, що кожне суспільство краще адаптується до певних характеристик тієї чи іншої моделі. Але в цьому посібнику ми вважаємо, що модель, яка найкраще може впоратися з конфліктами, котрі виникають у інтеркультурному місті – це є модель громадської поліції.

2.2. Громадська поліція: правильне розуміння моделі

Для встановлення моделі громадської поліції необхідно провести попередній аналіз (або скласти картографію громади) ситуації в мікрорайоні, районі чи районах, де ви бажаєте покращити відносини поліції та громади, зосередившись, головним чином, на відносинах з людьми, які не походять з цієї території, або належать до іншої етнічної групи, або які фенотипічно відрізняються від спільноти походження даної місцевості. За результатами цього аналізу будуть дані рекомендації, які слід враховувати при розробці філософії поліцейської роботи.

У деяких випадках це означатиме зміну організації діяльності поліції. Не належне проведення таких змін може викликати рішучу відмову командирів та офіцерів поліції, які можуть трактувати такий підхід до громади як ознаку слабкості самої системи, що не сприятиме покращенню взаємовідносин між поліцейськими та суспільством. Має бути застосований принцип роботи «зверху вниз», і цей принцип має бути впроваджений, в першу чергу, всередині самої поліцейської служби, а потім вже застосовуватися по відношенню до широкої громадськості.

Необхідно також встановити критерії оцінювання, щоб визначити сфери вдосконалення та сфери можливих

збоїв при впровадженні нової філософії роботи. Слід також враховувати, що поліція служить відкритому та різноманітному суспільству, яке постійно змінюється, і тому поліцейська служба повинна адаптуватися до нових ситуацій, щоб мати змогу обслуговувати всіх громадян, оскільки саме поліція несе відповідальність за захист основоположних прав людини а також попередження будь-яких правопорушень.

Як вже було сказано раніше, концепцію громадської поліції можна неправильно зрозуміти або, принаймні, розуміти по-різному. Для єдиного розуміння цього терміну будь-яка поліцейська служба, яка хоче впровадити модель громадської поліції, повинна керуватися чотирма чіткими принципами роботи (Горднер 1996):

1. Громадська поліція – не є вирішенням всіх проблем. Однак це відповідь на деякі проблеми, спричинені новими викликами управління безпекою громадян.
2. Громадська поліція не є чимось новим. Багато поліцейських служб і навіть деякі працівники поліції працювали за цією моделлю протягом багатьох років. Тим не менш, є деякі аспекти управління поліцією, які є відносно новими з точки зору громадської поліції.
3. Громадська поліція не є моделлю, розробленою для збільшення кількості осіб, заарештованих за вчинення тих чи інших правопорушень. Часто, це є наслідком, але аж ні як не метою. Збільшення довіри між громадською поліцією та населенням збільшить потік інформації, що дозволить проводити більше арештів, але наша мета – підвищити довіру, а не кількість арештів.
4. Насправді модель громадської поліції дозволяє зменшити кількість інцидентів, злочинів та заворушень більше, ніж спеціалізовані моделі, розроблені для боротьби з такими інцидентами, за допомогою комунікацій між поліцейськими (виклик-реакція), і які активно вже протягом десятиліть використовує більшість поліцейських служб (Горднер 1996).
5. Громадська поліція не є єдиною моделлю поліцейської діяльності. Не існує точного визначення того, з чого складається модель, із конкретними видами діяльності, які завжди слід включати, хоча можна виділити групу елементів чи принципів, з яких можна побудувати саму модель. Саме ця гнучкість тлумачення є силою цієї моделі поліцейської діяльності, силою, яка дозволяє їй адаптуватися до різних змін, що відбуваються у сучасному суспільстві. Саме з цієї причини ця модель управління безпекою громадян дуже підходить для інтеркультурних та різноманітних міст.

3. Чотири виміри громадської поліції

Щоб більш детально описати модель громадської поліції, ми можемо вивчити чотири виміри (філософський, стратегічний, тактичний та організаційний), у яких знаходиться більшість її складових елементів (Горднер 1996 р.). Інші автори говорять про два основних компоненти громадської поліції, а саме асоціацію з громадою та вирішення проблем (Гаффіган 1994 р.). Є також автори, які зосереджуються на різних елементах, таких як територіалізація поліції, близькість до проблем міста та конкретна методологія – вирішення проблем (проблемо-орієнтована поліція), ціле-орієнтована та поліція, орієнтована на якість, тобто на комплексне вдосконалення послуг (Лафуенте 2011 р.).

У цьому посібнику ми використовуємо опис чотирьох вимірів Горднера (філософського, стратегічного, тактичного та організаційного), щоб дати більш глибоке, детальне та зрозуміле визначення поняття громадської поліції, визначення, яке, у свою чергу, допоможе нам сформулювати адекватну модель у інтеркультурних містах.

3.1. Філософський вимір

Більшість експертів вважають, що громадська поліція – це нова філософія управління цією структурою, або, навіть зміна парадигми на тлі традиційних реактивних моделей, і, в той же час, нова загроза глобального тероризму, яка, у свою чергу, ставить під загрозу цю зміну парадигми через все більшу недовіру серед певної частини населення та все більшу віддаленість від поліції. Філософський вимір громадської поліції включає три основні ідеї: інформування громадян, широка функціональність та індивідуальний підхід.

3.1.1. Інформування громадян

Громадська поліція має тверде зобов'язання включити проблеми громадян у політику їх безпеки та поліцейські пріоритети. У різноманітному, інтеркультурному та демократичному місті громадяни повинні сказати, як вони хочуть, щоб ними управляли; тоді поліцейська служба, як і інші державні служби, повинна сформулювати такі механізми дій, котрі відповідали б цим вимогам і, в свою чергу, їх виконувати. Як тільки всі мешканці міста чи мікрорайону почнуть брати активну участь у розробці заходів безпеки для своїх мікрорайонів, вони зможуть самостійно вибудувувати моделі управління та допомагати у їх впровадженні.

Ми можемо використовувати певні заходи, вже розроблені деякими поліцейськими службами, як приклади для формування та вдосконалення інформації, зібраної від громадян, серед яких, зокрема:

- ▶ Консультативні ради поліції – це регулярні заплановані зустрічі з громадянами, які проводяться з поліцейською службою мікрорайону чи міста, для обміну думками та надання консультацій щодо конкретних проблем свого мікрорайону, міста чи громади. Залежно від рівня інформації та бажаних відносин з цими групами, такі зустрічі можуть проводитися з начальниками поліції, з керівниками відділу безпеки, з середнім керівництвом або навіть з поліцейськими групами, які працюють на місцях. Теми таких зустрічей можуть варіюватися від дуже загальних, як то проблеми безпеки, які найчастіше трапляються в місті, до дуже специфічних, як то ситуації, які трапляються в певних районах, або проблем,

які зачіпають певні соціальні групи, пов'язані з релігією, інвалідністю, етнічними група, ЛГБТІ (лесбійки, геї, бісексуали, трансгендери, інтерсексуали), гендерним або домашнім насильством, наприклад – у різних інтеркультурних містах.

- ▶ Опитування – це ще один спосіб дізнатися думку громадян з різних питань, пов'язаних з діяльністю поліції, пріоритетами, проблемами безпеки та співіснування в інтеркультурних містах.
- ▶ Дуже важливе значення мають нові інформаційно-комунікаційні технології. Поліцейські служби повинні бути присутніми, наприклад, у соціальних мережах в Інтернеті, додатках для обміну миттєвими повідомленнями, на веб-сторінках та електронній пошті. Це інструменти, які повинні використовуватись поліцейськими службами для підтримки кращої комунікації з громадянами, особливо з молодшими поколіннями, звиклими до використання цих технологій, які іноді є єдиним засобом їх спілкування.

3.1.2. Широка функціональність

Ще одна фундаментальна ідея щодо філософського виміру громадської поліції полягає в тому, що вона виконує більш широкі функції. Громадська поліція не обмежується лише функцією боротьби зі злочинністю, вона повинна працювати над вирішенням проблем, що виходять за рамки криміналу, а саме вирішувати щоденні проблеми на територіях, на яких працює така модель поліцейської діяльності, працювати більше

для налагодження співіснування, ніж виключно для боротьби зі злочинністю. Наприклад, боротьба з дискримінацією, ненависними висловлюваннями, нетерпимістю, домашнім та гендерним насильством та булінгом в школах, захист прав людини, контроль дорожнього руху та мобільність, вирішення проблем співіснування в мікрорайонах – все це входить до широкого функціоналу громадської поліції.

3.1.3. Індивідуальний підхід

Громадська поліція повинна уникати бюрократичних відносин з громадянами та встановлювати персоналізовані канали зв'язку, влаштовуючи для цього персональні зустрічі для розуміння існуючих проблем. У своїх відносинах з громадянами працівники поліції мають демонструвати свої співпереживання, сердечність та відкритість, навички, які, після зустрічі з поліцейськими, дозволять громадянам почувати себе, як абсолютно «задоволені клієнти». Наприклад, працівники команд громадської поліції можуть мати персоналізовані візитні картки, власні профілі в соціальних мережах, корпоративні телефони з додатками для обміну миттєвими повідомленнями, проводити особисті зустрічі з громадянами як у відділках поліції, так і в помешканнях жителів, а також скласти графік роботи з мешканцями, які звертаються до служби поліції, щоб відслідковувати процес вирішення їх проблем.

3.2. Стратегічний вимір

Стратегічний вимір громадської поліції включає ключові поняття, що перетворюють філософію на конкретні дії. Йдеться про втілення більш широких ідей та переконань, що стоять в основі діяльності громадської поліції, у реальні програми та практики, за допомогою яких ми можемо гарантувати, що політика, пріоритети та управління ресурсами поліцейських служб відповідають моделі громадської поліції.

Цей стратегічний вимір складається з трьох основних елементів таких, як моделі патрулювання, пріоритетне попередження та географічне поширення громадської поліції.

3.2.1. Моделі патрулювання

Навіть під час тривалого патрулювання на машині, автомобіль може виконувати роль щита, який не дозволяє поліції чітко спостерігати за тим, що відбувається навколо них під час патрулювання. Результати декількох експериментів ставлять під сумнів цінність автомобільного патрулювання та, тим більше, випадкового патрулювання. Про це свідчать результати експериментів попереджувальних патрулів у Канзас Сіті (Келлінг та співавт. 1974 р.) та Філадельфійський експеримент з піших патрулів (Реткліф та співавт. 2011 р.). Тому питання піших патрулів в певних частинах міста потребує додаткового обговорення, щоб мати можливість розробити графіки візитів до торговців, лідерів неформальних громад, конференц-центрів, культових центрів, центрів дозвілля тощо.

Ці моделі патрулювання повинні бути адаптовані до реалій кожного міста чи навіть до кожного сезону, оскільки погода може перешкоджати тривалому пішому патрулюванню. У будь-якому випадку повинен бути встановлений графік патрулювання та використання обладнання, призначеного для здійснення діяльності громадської поліції, незважаючи на те, чи проводиться таке патрулювання пішки, на мотоциклах, велосипедах або у формі змішаного патруля (частина служби патрулює із використанням транспортних засобів та частина пішки або транспортні засоби використовуються виключно для того, щоб дістатися певного пункту призначення, а далі вже здійснюється піше патрулювання).

3.2.2. Пріоритетне попередження

Громадська поліція намагається ставити на перший план попередження тих чи інших злочинів чи проблем, спираючись на ідею, що хоча громадяни і цінують швидку реакцію поліцейської служби, а також швидкі розслідування, оперативні арешти підозрюваних та негайні рішення, на перше місце вони завжди ставлять попередження тих чи інших проблем та злочинів. Хоча це здається нормальним та повним здорового глузду, адже щонайменше з 90-х років у багатьох європейських містах поліцейські служби використовували наявні у них ресурси, головним чином, на миттєве реагування, тут ми не говоримо про офіс із запобігання злочинності; ми говоримо про подальший розвиток, визначаючи пріоритетність попередження як головне завдання громадської поліції та орієнтуючись не лише на запобігання злочинності, а й на збереження соціальної згуртованості.

Ось декілька прикладів пріоритетності попередження:

- ▶ Бесіди в школах, загальноосвітніх школах, навіть в університетах, про злочинність та інструкції щодо запобігання злочинній поведінці, інформаційні кампанії для молоді щодо заходів безпеки, які необхідно застосовувати в зонах відпочинку, про їхні права, про запобігання булінгу та ненависним висловлюванням та злочинів, скоєних на тлі ненависті.
- ▶ Детальне вивчення реальної ситуації, в якій доводиться працювати окремим спеціалізованим поліцейським групам та пропонування заходів, які допоможуть зберегти соціальну згуртованість та запобігти злочинності.
- ▶ Правильне управління розвідувальною діяльністю всередині громад. У Великобританії під розвідувальною діяльністю всередині громад розуміють збір інформації та інших орієнтовних характеристик серед членів спільноти, які можуть свідчити про потенційну ескалацію соціальної напруги, навіть в середині самої громади. Сюди входить аналіз та збір інформації, такої як чутки чи плітки, або те, що громада розповідає громадській поліції мікрорайону, про те, як почувається громада. Ця інформація у поєднанні з доповідями поліцейської розвідки може допомогти запобігти конфліктам та ескалації соціальної напруги.
- ▶ Заходи, які допомагають зміцнювати зв'язок між сусідами та зменшувати простори для злочинності. Іноді розташування скверів та парків, користування ними людьми або навіть розміщення дерев чи лавок можуть допомогти покращити використання простору громадянами і, таким чином, знизити рівень злочинності.⁸

3.2.3. Географічне поширення

Метою розмежування розгортання діяльності громадської поліції є створення міцніших зв'язків між командами громадської поліції та мешканцями.

Громадяни-агенти повинні бути справжніми лідерами чи протагоністами безпеки своїх зон впливу, і вони повинні мати можливість висловити пропозиції, які вони вважають за потрібне для досягнення цілей, поставлених їх громадам. Має бути налагоджена оперативна і активна система зв'язку для контролю того, що відбувається в околицях і що було виявлено. Коротше кажучи, команда мікрорайону повинна бути справжнім керуючим інструментом для забезпечення охорони того району міста, в якому вона була призначена (Лафуенте 2011 р.).

Розподіл патрульних районів або навіть розгортання служби поліції за секторами, районами чи зонами не

є новим. Однак завжди принцип такого розгортання більше залежав від адміністративного положення того чи іншого району (у великих містах є багато адміністративних районів) або був спрямований на те, щоб забезпечити оптимальний час для реагування на виклики (поліцейські відділки розташовувалися так, щоб задовольнити вимоги більш віддалених районів міст), а не від типу мікрорайону та кількості його жителів (висока чи низька демографічна щільність) або за діяльністю, яка ведеться в тому чи іншому мікрорайоні (зони дозвілля, адміністративні центри управління).

Такий принцип розподілу патрульних служб має базуватися на наступних засадах:

- ▶ Призначення робочих груп на одній території на тривалий строк служби, хоча, при цьому необхідно встановити періодичність обов'язкової ротації таких груп, щоб уникнути співучасті з сусідами та торговцями в районі, що може призвести до певної всездозволеності з боку поліції.
- ▶ Призначення керівника відповідно до сфери роботи, який здійснює контроль за виконанням завдань, покладених на команди в різні зміни.
- ▶ Поділ зон відповідальності між робочими групами на невеликі області, які можна додатково розділити на конфлікти, демографічні зони та зони подальшого розвитку місцевості.
- ▶ Також є можливість розмістити міні-відділки поліції в певних мікрорайонах, в стилі японського кобану. Кобан – це невелика одно- або двоповерхова будівля, яка служить базою, з якої поліцейські можуть керувати громадською безпекою та патрулювати вулиці мікрорайону. Місцеві жителі також можуть звертатися до кобани, щоб подати скарги, повідомити про зниклі речі, поновити ліцензії та дозволи та вирішити деякі прості бюрократичні питання.⁹

8. Наприклад, див. www.crimeprevention.vic.gov.au/resources/urban-design-and-crime/case-study-reclaiming-memorial-park-in-drouin, accessed 17 February 2019.

9. Див. <https://eastwest.eu/en/opinions/next-station-ikebukuro/the-koban-system-why-the-japanese-local-police-stations-are-so-popular>, accessed 17 February 2019.

3.3. Тактичний вимір

Тактичний вимір громадської поліції перетворює ідеї, стратегії та філософії в програми, операції та реальні вчинки. Наведемо деякі складові тактичного виміру діяльності громадської поліції:

3.3.1. Позитивна взаємодія з громадянами

Робота поліцейським неминує призводити до негативного контакту з громадянами (затримання, штрафи, перевірка особи, жорстокість, безособова бюрократія тощо). З точки зору тактики роботи громадської поліції, ця негативна взаємодія повинна компенсуватися іншими позитивними комунікаціями з поліцейськими службами. Позитивна взаємодія породжує довіру до жителів, певних релігійних груп, культурних чи зарубіжних громад, або до реалій, які є чужими для більшості міського середовища. Вона також породжує довіру до поліції, демонструючи її співчуття до різних ситуацій, у яких опиняються мешканці, які можуть мати заздалегідь сформоване на стереотипах та забобонах враження від стандартної роботи поліції.

Наприклад, важливим є і спосіб, у який офіцери проводять стандартні телефонні розмови: вони можуть витратити час на більш позитивну взаємодію в процесі обробки дзвінків, щоб краще знати особисті обставини людей – бездомних людей, різних релігійних громад, іноземних громад – замість того, щоб поспішати завершити дзвінок, щоб скоріше повернутися до моторизованого патруля. Коли суспільство визнає та цінує роботу поліцейських, це допомагає підвищити її ефективність. Крім того, в місцях, де працює громадська поліція, отримується інформація про розслідування та конфлікти в районі. В решті решт, такий спосіб взаємодії з громадськістю урізноманітнює монотонність щоденних патрулів.

Ось декілька прикладів позитивної взаємодії між поліцейськими та громадськістю:

- ▶ Якість розгляду скарг: поліція повинна розуміти, що скарги та їх вирішення потребують часу; іноді, першою відповіддю може бути домовленість про зустріч на наступний день та спокійніше обговорення ситуації. Проста проблема із порушенням

правил дорожнього руху може бути вирішена шляхом накладання штрафу або більш глибокою оцінкою проблеми в околицях, можливо, проблеми з парковкою або з небезпечним переїздом. Перевірка задоволеності мешканців/клієнтів є ще одним напрямком діяльності громадської поліції у її прагненні підвищити якість поліцейських послуг у тому, як їх сприймають громадяни (Лафуенте 2011 р.).

- ▶ Зустрічі: поліція повинна відвідувати зустрічі на прохання мешканців мікрорайону, щоб мати можливість заявити про себе та вислухати проблеми, пов'язані із гарантією безпеки мікрорайону чи міста.
- ▶ Поліція в соціально-шкільному середовищі: середні школи та коледжі є ідеальними місцями для виявлення складних соціальних проблем неповнолітніх, які у разі вчасного виявлення можуть дати можливість перенаправити їх та повернути в суспільство. Регулярні зустрічі з викладачами та керівниками цих центрів допоможуть поліції отримати інформацію та вирішити важливі конфліктні ситуації. Так само присутність доброзичливих працівників поліції викликає довіру у дітей та молоді, а отже вони можуть спокійно описати ситуації, в яких вони опинилися та розповісти про свій досвід як жертви.
- ▶ Інтерактивний патруль: громадська поліція повинна змінити реактивну модель патрулювання, яка полягає в тому, щоб їздити навкруги і чекати, що щось станеться або отримувати виклики від диспетчерів поліції, на модель патрульної служби, яка заохочує до розмови, опитування та взаємодії між поліцією, громадянами, торговцями, молоддю, перехожими тощо.

3.3.2. Об'єднання

Громадська поліція особливо підкреслює важливість заохочення до об'єднань між поліцією та громадянами, багатьма іншими відділами державного управління та організаціями третього сектору, що представляють інтереси багатьох груп, з метою спільної роботи над

покращенням співіснування в місті. Громадяни повинні відігравати провідну роль у забезпеченні власної безпеки; насправді вони мають бути «співпродюсерами» забезпечення безпеки. Так само помилково вважати, що в поліції є рішення для вирішення всіх проблем співіснування та безпеки громадян: мешканці та інші державні служби мають таку саму роль, як і поліція, і особливо, коли вони згуртовані у єдине об'єднання.

Елементами, які допомагають втілити цю тактику об'єднань на практиці є:

- ▶ Волонтерство: деякі поліцейські служби залучають громадян до співпраці на волонтерських засадах, влаштовуючи регулярні зустрічі, проводячи збір інформації про ситуацію в мікрорайоні або, запрошуючи мешканців на філіжанку кави або чаю для обговорення проблем, виявлених на районі.
- ▶ Проведення зустрічей з питань безпеки громадян: створення форумів чи періодичних місць зустрічей, на яких поліція зустрічається з іншими державними службами, громадянами чи об'єднаними громадами – все це може бути інструментом для впровадження тактики об'єднання.
- ▶ Рішення проблем (Голдстейн 1979 р.): громадська поліція повинна мати чітку методологію при вирішенні проблем, абсолютно протилежну тій, яка спрямована на розслідування конкретного інциденту та закриття справи. По можливості, поліція буде поглиблювати свої знання про першопричину проблеми та навіть пропонувати її рішення, щоб подібна проблема більше

не повторювалася. Використання методологій вирішення проблем, таких як S.A.R.A. – модель вивчення, аналізу, реагування та оцінки (Ек і Спелман 1987 р.) може дати ряд гарантій для консолідації вирішення будь-яких проблем – навіть проблем співіснування в інтеркультурних містах.

3.4. Організаційний вимір

Для розробки методології діяльності громадської поліції з будь-якою гарантією успіху необхідний період адаптації та певні організаційні зміни. Якщо поліцейська служба та її організаційна модель культурно наближені до вертикальної структури, що стосується прийняття рішень та класичної моделі реакції на інциденти, то в цьому випадку зміни будуть більшими, і процес займе більше часу та матиме більше внутрішнього спротиву.

Ці зміни самі по собі не є громадською поліцією, вони скоріш є організаційними моделями; насправді вони не сильно пов'язані з діяльністю поліції, але вони необхідні для успішного впровадження моделі громадської поліції. Є три елементи, які ми можемо змінити, оновити чи переглянути у структурі нашої поліцейської організації – це сама структура, управління та інформація.

3.4.1. Структура

Бюрократична рутинна, дуже вертикальні рішення та мало місця для дискусій з основним працівниками поліції є частиною класичної структури цієї установи. Зміни, перегляди чи оновлення, запропоновані в цьому посібнику, включають наступне:

- ▶ Децентралізація: рішення низького рівня або нестратегічні рішення часто можуть бути делеговані середньому керівництву або навіть основним працівникам поліції. З легким контролем і без необхідного схвалення.
- ▶ Горизонтальність: важливо зменшити кількість шарів ієрархії, збільшити комунікацію та зменшити витрати та бюрократію.
- ▶ Команди: ефективність та продуктивність роботи підвищуються, коли ви створюєте команди з чіткою визначеною метою та чітко визначеним

завданням. Іноді створення мультидисциплінарної команди для вирішення конкретної проблеми або проблем може заощадити час та ресурси та покращити результати.

- ▶ Не поліцейська робота – не офіцерам поліції: у багатьох службах поліції на офіцерів часто покладають виконання бюрократичних завдань, спостереження, телефонні розмови тощо. Необхідно оптимізувати ресурси поліції, які зазвичай дорожчі, ніж адміністративні, щоб ці завдання виконували інші співробітники, з іншими професійними профілями, які не є поліцейськими, але працюють у поліції.

3.4.2. Управління

Діяльність громадської поліції часто асоціюється зі стилями керівництва, управління та нагляду, які надають більше значення організаційній культурі та її цінностям, ніж письмовим нормам та дисципліні. Коли поліцейські керуються набором чітких і належних цінностей організації, вони приймають кращі рішення та краще виконують свої обов'язки. Це не повинно означати відсутність дисципліни чи письмових правил, але означає, що мають бути впроваджені інші методи роботи, які б давали більше мотивації, ніж просто накази керівництва.

- ▶ Місія: поліцейська служба повинна чітко встановлювати місію для всієї організації, наприклад, «Працюємо разом для безпечного Лондона» (Служба столичної поліції, Лондон) або «Ми сприяємо покращенню співіснування» (Місцева поліція Фуенлабрада, Іспанія).
- ▶ Стратегічне планування: поліцейська служба повинна мати план, спрямований на гарантування ресурсів, які вони виділять для виконання місії, і цей план повинен містити групу цінностей для виконання цієї місії. В іншому випадку

організація буде блукати у згодах, не знаючи точно, що вона повинна зробити для виконання своєї місії.

- ▶ Коучинг: керівництво середньої ланки повинно навчати та керувати своїми підлеглими, а не просто контролювати їх роботу та обмежувати їхні можливості у прийнятті рішень.
- ▶ Тьюторінг: робота нових працівників поліції має контролюватися керівниками або менеджерами проектів, щоб розуміти, у чому полягає хороша поліцейська робота. Ми говоримо про етику, цінності та те, що означає бути хорошим поліцейським.
- ▶ Розширення можливостей: з точки зору громадської поліції, остання часто асоціюється з ризиками, котрі супроводжують поліцейських у їх щоденній праці, тому розширення можливостей буде успішним лише для тих поліцейських, які щиро сповідують визначені цінності, що пронизують філософію громадської поліції.
- ▶ Вибіркова дисципліна: ми повинні розуміти різницю між навмисними та ненавмисними помилками; таким же чином ми повинні розрізнити дисциплінарне стягнення, яке суперечить цінностям громадської поліції, і ті покарання, які суперечать іншим правилам чи нормам.

3.4.3. Інформація

Керівництво та лідери поліцейських служб, котрі працюють за методологією громадської поліції мають володіти певними видами інформації, щоб правильно оцінювати можливість реалізації цієї моделі. Вони мають перейти від моделі, що інтерпретує рівень успішності через кількісну оцінку (кількість арештів, штрафів, контактів з мешканцями тощо) на якісну модель, яка полягає у розумінні розвитку процесу взаємодії з громадянами при розгляді того чи іншого запиту, його задоволення

та вирішення проблеми. Географічний розподіл у менших районах, таких як квартали чи райони, збільшує потребу в інформації про ці квартали чи райони. Ось приклади деяких якісних моделей:

- ▶ Оцінка ефективності: поліцію потрібно оцінювати з точки зору її громадської діяльності та за отриманими результатами, а не інтерпретувати її результативність на основі кількості штрафів чи арештів.
- ▶ Оцінювання програми: програми поліції повинні доповнюватися системою безперервного оцінювання, мета якої – зрозуміти еволюцію впровадження програми, включаючи її вдосконалення (досягнення, результати, витрати, якість тощо).
- ▶ Різноманітне оцінювання: оцінювання поліції, як служби повинно здійснюватися як за кількісними, так і якісними показниками, від кількості скарг (скарги, отриманих службою поліції, часу їх розгляду тощо) до кількості задоволених роботою поліції громадян (сприйняття громадянами безпеки, тривалість вирішення проблеми тощо).
- ▶ Інформаційні системи: сучасні служби поліції на національному, районному та регіональному рівнях повинні бути обладнані системами, які збирають, аналізують та повертають оновлену інформацію про всі завдання, що виконуються поліцією.
- ▶ Аналіз кримінальної обстановки: поліції потрібен час для аналізу рівня злочинності району, в якому вона працює, або мають бути створені команди, які будуть цілеспрямовано займатися цим питанням, з метою покращення розуміння проблем, характерних для даної місцевості, для допомоги у виявленні конфліктів та покращення безпеки.
- ▶ Геолокаційні інформаційні системи: використання геолокаційних систем для відображення певних даних на цифрових картах допомагає поліції спостерігати за поведінкою у групах, зосереджуватися на проблемах, ідентифікувати їх та навіть контролювати їх вирішення.

4. Різноманіття

Різноманітність – це термін, який позначає різницю, різноманітність, стан чи факт різноманітності. Коли ми говоримо про культурне різноманіття, ми говоримо про співіснування різних культур. Якщо ми розширимо це поняття, щоб охопити різноманітність особистості, то ми вже будемо говорити про включення та співіснування осіб, які представляють більше однієї національності, кольору, релігії, соціально-економічного прошарку, сексуальної орієнтації, віку, інвалідності чи будь-якого іншого аспекту ідентичності. Таке співіснування вважається важливим надбанням для людства, оскільки сприяє підвищенню знань людей, прогресу та творчості.

У Європі міський сценарій досить складний. Оскільки рівень народжуваності зараз загалом низький, найважливішим фактором, що сприяє зміні населення міста, є зовнішня міграція

4.1. Міграція

Узагальнено, багато східноєвропейських міст втрачають населення через еміграцію на захід, і це вже довгострокове явище. За прогнозами ООН у період між 2006 роком і серединою століття такі країни, як Росія, Україна, Болгарія та Румунія, втратять чверть третини свого населення. Інші країни, такі як Італія та Німеччина, отримують значну зовнішню імміграцію, яка буде переважати серйозним зниженням народжуваності, що призведе до чистого скорочення чисельності населення приблизно на 7% та 10% відповідно до 2050 року.

Нарешті, у кількох інших європейських країнах рівень народжуваності буде досить стабільним, але чисті показники приросту населення, наприклад, близько 5% в Іспанії, 10% у Франції та 15% у Великобританії будуть спостерігатися виключно завдяки імміграції іноземців.¹⁰

Дані, опубліковані Євростатом у січні 2016 року, показують, що кількість людей з країн, які не є членами ЄС, що проживають в ЄС, становила 21,6 мільйона, а кількість осіб, народжених за межами ЄС та проживаючих в ЄС, – 36,9 мільйона. Крім того, 16,9 мільйонів людей народилися в країні ЄС, відмінній від їх країни проживання.¹¹

З цієї картини видно, що на більшій частині західної та центральної Європи зовнішня міграція є зростаючим і довгостроковим фактором, який продовжуватиме диверсифікувати вже неоднорідне населення. Але також і на сході є зовнішня імміграція, і це, у поєднанні зі скороченням місцевого населення, зробить міста сходу набагато більш етнічно різноманітними (Нірі 2003 р.).

10. Огляд офіційних оцінок та прогнозів щодо чисельності населення ООН, Організація Об'єднаних Націй (2006).

11. Євростат: статистичні дані (дані по населенню ЄС, січень 2016 року), доступно за посиланням http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics#Main_statistical_findings, accessed 15 February 2019.

4.2. Вирішення проблеми різноманіття

Для більшості міст Європи питання культурного розмаїття може стати проблемою, якщо воно не буде вирішено належним чином. Програма «Інтеркультурні міста» дає позитивний вотум довіри до європейських міст та за їх межами. Він ґрунтується на принципі, що збільшення міграції та різноманіття є не тільки викликом, але й величезною можливістю для міст, якщо вони зможуть прийняти його. Дійсно, одним із визначальних факторів процвітання деяких міст і занепаду інших буде те наскільки вони дозволяють їх різноманітності стати їхньою перевагою або слабкістю.

Державні органи інтеркультурних міст здійснюють політику, в якій розбіжності, включаючи широкий спектр різноманітних соціальних реалій, ніколи не перешкоджають людям вести своє життя, керуючись рівними правами та можливостями. Цілісний, всебічний та міжвідомчий підхід до управління стає в цій ситуації умовою, обов'язковою для розбудови інклюзивних міст, в яких кожен громадянин буде відчувати свою приналежність до них, незалежно від походження, кольору шкіри, кого вони люблять або як вони почуваються.

У демократичних суспільствах, керованих законами, визначеними консенсусно, поліція бере на себе традиційні функції запобігання та протидії злочинності, збереження громадського спокою, забезпечення виконання закону, підтримання порядку та захисту основоположних прав людей. Таким чином, поліцейська служба є однією з установ, відповідальних за забезпечення принципу рівності, і вона зобов'язана вирішувати конфліктні ситуації з абсолютною неупередженістю та повагою до етнічних, сексуальних, релігійних та культурних особливостей людей, беручи до уваги також особливі умови найбільш вразливих соціальних груп (наприклад, людей з обмеженими можливостями та безпритульних).

Щоб подолати будь-яку недовіру та сприяти повній соціальній участі всіх громадян, поліція повинна грати активну роль у роботі щодо запобігання расизму та ксенофобії, гомофобії, гендерному чи домашньому насильству та іншому ненависному, дискримінаційному чи нетолерантному ставленню шляхом вдосконалення знань та розуміння особливостей людей, які часто піддаються дискримінації. Більше того, поліцейська служба повинна аналізувати власні бачення та забобони та тверезо оцінювати свою роботу з точки зору поваги до різноманітності (Саезта співавт. 2013 р.).

І нарешті, поліція повинна добре розумітися на національному та міжнародному праві, щоб достойно боротися з вище згаданим ненависним ставленням. Найбільш відповідними міжнародними стандартами у сфері діяльності поліції є стандарти Європейської конвенції Ради Європи з прав людини, договори, директиви та постанови Європейського Союзу, рішення Європейського суду з прав людини РЄ та Судової палати ЄС та рекомендації Європейської комісії з питань боротьби проти расизму та нетерпимості, Уповноваженого Ради з прав людини та Європейського парламенту.¹²

12. Огляд основних міжнародних стандартів можна знайти в «Ініціативі правосуддя відкритого суспільства», Міжнародних стандартах етнічного профілювання: стандарти та рішення європейських систем, доступно за посиланням www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/case-digests-ethnic%20profiling-european-systems-110813_0.pdf, accessed 18 February 2019.

5. Поліцейська модель для інтеркультурних міст

Після широкого пояснення різних моделей управління діяльністю поліції, а також після детального розгляду теми, яка, на наш погляд, є особливо доречною з погляду цього посібника, тобто громадської поліції, ми тепер детально поговоримо про розробку моделі діяльності поліції у інтеркультурних містах.

Логічним буде зауважити, що існують різні види змін, які полегшують або перешкоджають реалізації представлених тут стратегій чи ідей. Можливо, що поліцейській службі не вистачає ресурсів для проведення таких змін, або, можливо, це передбачає зміну внутрішньої культури, яка потребує тривалого періоду часу, або – у певних містах – є можливість реалізувати лише частину запропонованої моделі.

У будь-якому випадку у цьому посібнику кожен керівник поліцейської служби, менеджер або куратор знайде для себе всю необхідну інформацію для покращення якості послуг, які вони надають у своїх різноманітних громадах.

5.1. Попередній аналіз

У цьому розділі описується оцінка, яку необхідно зробити перед тим, як внести будь-які зміни в підхід до роботи в поліції. Ця оцінка повинна охоплювати сферу чи сфери, на які поліція матиме вплив у сфері управління соціальним різноманіттям, а також ситуацію щодо злочинів, скоєних на ґрунті ненависті, дискримінації та інших форм нетерпимості чи порушення

основоположних прав та свобод людини та, як поліція може працювати над профілактикою.

Таке оціночне дослідження необхідно для того, щоб отримати різні дані, які будуть слугувати основою для створення відповідної моделі, приділяючи особливу увагу різноманітному складу суспільства, в якому і буде впроваджена ця модель. Слід зазначити, що чим точніші дані дослідження, тим чіткішу картину ми матимемо і тим легше буде підібрати необхідні засоби для успішної реалізації нової методології громадської поліції.

На самому першому етапі, проведення такого попереднього аналізу може бути ідеальним приводом для поліпшення відносин із громадою. Долучення членів спільноти до проведення цього аналізу разом з експертами галузі, працівників поліції та командування, сприятиме взаємному обміну знаннями та дозволить активно залучати громаду до процесу вирішення її власних проблем.

Як тільки буде встановлено довіру між поліцією та громадою, інформація буде надходити легше. Наявність дійсних та надійних співрозмовників полегшує процес врегулювання конфліктних ситуацій. Така довіра не повинна бути сліпою: поліція повинна виконувати свою роботу щодо запобігання злочинам, а громада повинна контролювати її роботу та висловлювати протести, якщо вважає, що такі дії поліції є зловживанням влади. При цьому наявність каналу прямого спілкування в момент спалаху конфлікту будь-якого типу полегшує контроль та мирне врегулювання такого конфлікту.

Створення комітетів, рад чи тематичних груп на рівні районів сприяє розповсюдженню таких сфер довіри. Це дає можливість обговорювати будь-які проблеми місцевого населення, поліція може передати вимоги громадськості своєму керівництву, яке, в свою чергу, має змогу оцінити їх та знайти краще для них рішення. Швидке реагування на проблеми, які в багатьох випадках досить легко вирішити (освітлення вулиці, вивезення покинутих транспортних засобів, регулювання руху на перехресті тощо), викликає довіру у поліцейських груп мікрорайону та мешканців.

5.1.1. Фотографування районів/ мікрорайонів

Однією зі складових успішної розробки цієї моделі є розподіл діяльності поліції в районах та за їх межами, шляхом створення команд, які працюють у мікрорайонах, координованих дільничними поліцейськими.

При встановленні критеріїв розподілу наявних працівників поліції та розмірів їхніх підзвітних площ, необхідно, перш за все, враховувати щільність населення. Кількість жителів на квадратний кілометр у густонаселеній зоні – понад 4000 осіб/км² – не співставна з точки зору важкості обслуговування з кількістю жителів, наприклад, в сільській чи менш населеній місцевості. Наприклад, за деякими моделями громадської поліції співвідношення кількості населення та працівників поліції складає 5000 осіб на одного працівника поліції.¹³

Також можуть бути враховані інші елементи, такі як адміністративний розподіл центрів влади (адміністративні округи, переписні округи тощо), більша чи менша ступінь конфліктності в даній області, соціально-економічне становище населення та середній вік населення. Наприклад, залежно від віку населення району тип конфлікту буде різним, навіть з точки зору суто управління людськими ресурсами. Сезон року та погода також можуть бути визначальними: у місцях, де є важлива різниця температур між зимою та літом, конфлікти можуть посилюватися протягом літніх місяців, коли в громадських приміщеннях більше активності, ніж вдома, або через ряд інших причин. Загалом сезонність впливає на поведінку людини, і це відображається на рівні конфліктів в суспільстві (Хірд та Рупарел 2007 р.).

Поліція також повинна знати різні культурні місця району та дати релігійних свят, які збирають найбільшу кількість людей і, що більш важливо, тих хто сповідує цю релігію.

Офіцери громадської поліції повинні прекрасно розуміти соціальну реальність свого району. Вони повинні вміти інтерпретувати знаки чи сигнали, які можуть застерегти їх про можливу ескалацію конфлікту у

ввіреному їм районі, щоб мати можливість попередити наглядачів та запропонувати дії по усуненню конфлікту.

Нам потрібна вся ця та інша інформація, перш ніж ми зможемо діагностувати ситуацію в районі та правильно втілити модель. У будь-якому випадку, добре знати і розуміти елементи, які впливають на поведінку в тому чи іншому районі міста, такі, наприклад, як:

- ▶ Щільність жителів на км². Як було сказано раніше, частота виникнення конфліктів у районі, мікрорайоні чи окрузі значною мірою залежить від щільності населення (Нолан 2004 р., Штайнмец 2016 р.).
- ▶ Аналіз типології населення. Склад за статтю, віком, етнічним походженням, віросповіданням, доходом на душу населення та рівнем соціальної нерівності – це все релевантні дані, які необхідні для розуміння ступеня потенційного конфлікту в даній місцевості (Штайнмец 2016 р.).
- ▶ Розташування району щодо міста: центр/передмістя/інше (Нібоун та Рафаель 2011 р.); близькість до центру міста та віддаленість від нього та легкість доступу до центру. Навіть близькість до основних поліцейських дільниць чи адміністративних центрів може мати велике значення. Часом поліцейські відділки, розташовані далі від центрального управління, як правило, отримують більшу незалежність через те, що вони знаходяться далеко від наглядового або стратегічного центру. Так само передмістя, які знаходяться далеко від центру міста, зазвичай більше обділені увагою державних органів влади і мають гірший доступ до таких послуг, як освіта, охорона здоров'я, прибирання та безпека.
- ▶ Районна організація. У цьому випадку нам необхідно відповісти на ряд питань, щоб зрозуміти, яку модель патрулювання чи дій можна застосувати. Наприклад: це житловий мікрорайон, чи ні? Або, навпаки, це територія з низкою магазинів та комерційних площ або офісів чи промислових об'єктів? Чи організована ця територія у багатоквартирні будинки чи будинки на одну сім'ю? Чи є на території зони суспільного користування? Тому що, залежно від житлової дистрибуції, ми можемо віддавати перевагу пішому патрулю, або використовувати велосипед, мотоцикл чи автомобіль, або, можливо, комбінацію їх усіх. Також нам потрібно скласти карту просторів соціальної взаємодії, де мешканці мікрорайону проводять вільний час у культурних центрах, бібліотеках, ігрових групах, парках тощо. Такі місця є ключовим фактором для кращого розуміння динаміки мікрорайону. Для початку зручно використовувати не загальноприйнятну концепцію публічного простору, а концепцію соціального простору, чітко розрізняючи публічний та приватний простір. Громадські соціальні простори, традиційний публічний простір, можуть бути дефіцитними

¹³. Розподіл поліцейських сил мікрорайону в районі Енсхеде, Нідерланди, у співвідношенні один поліцейський на 5000 жителів. Доступно за посиланням www.politie.nl/mijn-buurt/wijkagenten?geoquery=enschede&distance=5.0, accessed 18 February 2019.

або втраченими в процесі міської консолідації через інерцію, надзвичайні ситуації та погану або необережну практику проміжного планування. Пляжі та традиційна «вулиця» (у розмовному значенні) старих осередків тепер є їх найкращими прикладами. Приватний соціальний простір розвивається з життєвою силою, прекрасно працює (по відношенню до діючої економічної системи) і з року в рік стає все більш досконалим. Найкращий приклад цього можна побачити в торгових центрах, які постійно розвиваються, але, тут, також слід сказати про зростання клубів усіх видів, які завдяки різноманіттю заходів, пов'язаних з дозвіллям і, в меншій мірі, з ідеологією, культурою, національністю чи релігією (Рейносо та Ромеро 2006 р.), згуртовують різні види взаємовідносин між населенням.

- ▶ Школи також є дуже важливими місцями з точки зору співіснування, оскільки вони дозволяють нам вирішувати такі питання, як, наприклад, булінг, що найчастіше зустрічається саме в школах, особливо на тлі нетерпимості та дискримінації. Вони також дозволяють виявити групи молодих людей, які проявляють антисоціальну поведінку, особливо коли головні герої є неповнолітніми, а не під наглядом дорослої людини.
- ▶ Є багато факторів, які визначають насильство в школі. Сюди входять різні культурні уявлення про насильство, соціально-економічні фактори, взаємовідносини учнів у родині та зовнішнє середовище школи. Наприклад, можуть бути великі розбіжності між культурами та суспільствами у визначенні того, що являє собою насильницький вчинок або середовище. Незалежно від культурного чи соціально-економічного контексту школи, насильство може бути як фізичним, так і психологічним (ЮНЕСКО, 2009 р.). Розробка плану запобігання насильству в соціально-шкільному середовищі може бути стратегією роботи груп громадської поліції.
- ▶ Чи є у цій моделі об'єднувальна складова? Тут ми говоримо не лише про неурядові організації (НУО) та громадські об'єднання, але й про спортивні клуби, релігійні центри, культурні громади тощо. Необхідно знати склад об'єднань, присутніх у зоні розміщення поліції; чи є представницький орган громадян з особами, які мають авторитет у громаді? Ці органи можуть бути як формальними, лобійованими міською радою, так і певним чином регульованими, або неофіційними, такими як форуми, створені громадянами. В обох випадках керівники служби громадської поліції повинні підтримувати постійну комунікацію з представниками громадян у цих об'єднаннях. Як ми покажемо згодом, поліція може – навіть повинна – створити простір для діалогу та спілкування з громадянами, щоб останні могли офіційно направляти вимоги.
- ▶ Які години найбільшого використання та активності у громадських просторах у цій місцевості? Логічним буде сказати, що для планування розподілу людських ресурсів громадської поліції необхідно буде оптимізувати їх за змінами, щоб відповідати періодам активності міста, а особливо соціального простору.
- ▶ Чи існують (чи є відомості) про насильницькі урбаністичні групи в районі, які здійснюють расистські, ксенофобські та інші види злочинних дій на фоні нетерпимості? Насильницькі урбаністичні групи є одними з елементів, які найбільше загрожують співіснуванню та миру в сучасних містах. Тому важливо знати, чи існують такі групи, якими є їх діяльність та склад, місця які вони відвідують, чи належать вони до груп прихильників спорту, якщо вони сприяють поширенню мови ненависті у соціальних мережах або малюють графіті, які сприяють ворожнечі до людей чи груп людей, що належать до певної соціальної групи. Це елементи, за якими поліція

повинна уважно стежити, щоб досягти миру та гармонійного співіснування мешканців міста.

- ▶ Чи є статистика щодо злочинів, скоєних на фоні ненависті, дискримінації чи інших форм нетерпимості в мікрорайоні чи районі? Не всі поліцейські служби ведуть таку статистику. Як правило, вони більше акцентують увагу на таких злочинах, як пограбування, і фіксуються лише факти, про які повідомляється у відділки. Служба громадської поліції в інтеркультурному місті повинна мати чітке уявлення про тип та частоту актів нетерпимості у своєму місті та, виходячи з цього, розробляти мультидисциплінарні стратегії у співпраці з іншими відомствами для зменшення цих дій. Для того, щоб скласти максимально детальну карту, необхідно перевіряти та вести облік не лише злочинів, про які повідомляється поліції, але й інших фактів, які не повідомляються, але відомі. Сюди входять некримінальні діяння, які мають прояви нетолерантної чи дискримінаційної поведінки. Така статистика повинна також враховувати факти, донесені представниками об'єднань різноманітного суспільства, і може поширюватися на збір новин, що з'являються у ЗМІ про дискримінаційні чи нетолерантні дії.
- ▶ Чи були нещодавно зміни у складі чисельності населення мікрорайону або у чисельності деяких вразливих груп? Бувають ситуації, коли певні райони чи мікрорайони зазнають змін, які впливають як на рівень діяльності, так і на склад населення чи відвідувачів. Таке відбувається, наприклад, із гентрифікацією, яка починається, коли група людей із певною економічною перевагою виявляє район, який, незважаючи на деградацію та знецінення, пропонує гарне поєднання якості та ціни, і вони вирішують там оселитися. Ці місця зазвичай є внутрішніми міськими районами або районами, які добре розміщені для поїздок на роботу. Гентрифікація підвищує вартість житла, що витісняє тих мешканців, які мають менше економічних ресурсів.
- ▶ Аналогічно змінюється чисельність населення, коли деякі мешканці мікрорайону покращують своє економічне становище та переїжджають до нового району з більш якісним житлом та послугами, тоді як первісний мікрорайон зі старими будинками займають нові сусіди з меншими доходами, як правило, мігранти. Також райони можуть бути відокремленими не лише тоді, коли вони залучають людей із тієї ж (низької) економічної верстви населення, але й тоді, коли образ мікрорайону затьмарений забобонами та хибними уявленнями, які ґрунтуються на стереотипах щодо громади, яка в ньому мешкає.
- ▶ Чи сталася якась подія, яка могла б викликати супротив будь-якої соціальної групи, яка живе у цьому районі? Чи вплинули ці події на

співіснування жителів цього району? Ці питання покликані відповісти на ситуації, які можуть виникнути внаслідок невеликих конфліктів, в результаті яких може створюватися упереджена думка щодо мешканців, які належать до певного виду громади. Конфлікти можуть також розвиватися після сварки між поліцією та членом громади меншин, і тоді мирне співіснування може бути порушено, особливо коли конфлікт залишився латентним та не вирішеним.

- ▶ - У всіх цих випадках важливо забезпечити, щоб команда, яка відповідає за певну область, змогла працювати в нейтральному середовищі або, якщо ні – щоб вона була обізнана про будь-які конфліктні чи доконфліктні ситуації.

5.1.2. Взаємодія між поліцією та громадськістю

З точки зору планування, необхідно знати про наявні канали комунікації, про встановлені контактні мережі з громадянами та про рівень довіри, який має суспільство до поліцейської служби району. Більше того, встановлення каналів діалогу та довіри між громадянами та поліцейськими службами є не лише бажаним, але й фактично обов'язковим у сфері прав людини. Спеціальний доповідач ООН з питань расизму, ксенофобії та пов'язаної з цим нетерпимості заявив, що

Правоохоронні органи повинні вітати та підтримувати будь-які добровільні контакти та взаємодію з громадянами, демонструючи свою прихильність до прозорості та нагляду за ними. У зв'язку з цим Спеціальний доповідач заохочує до налагодження контактів з групами меншин та рекомендує посилити співпрацю між правоохоронними органами та представниками меншин.¹⁴

Зі свого боку, Європейська комісія Ради Європи з питань боротьби проти расизму та нетерпимості (ЄКРН) постановила, що слід створити певні рамки для діалогу та співробітництва між поліцією та членами груп меншин.¹⁵

Щоб отримати чітке уявлення про ситуацію, в якій поліцейська служба опинилася на момент впровадження моделі громадської поліції, лідер таких змін повинен відповісти принаймні на такі запитання:

- ▶ Який тип спілкування підтримує служба поліції з громадянами? Чи існують конкретні форуми, прямі чи в мережі Інтернет, які поліція та

14. М. Рутіре (M. Ruteere), Расове та етнічне профілювання в правоохоронних органах, 20 квітня 2015 року [UN doc. A/HRC/29/46], р. 74. Рада з прав людини, Доповідь спеціального доповідача про сучасні форми расизму, расової дискримінації, ксенофобії та пов'язаної з ними нетерпимості, доступно за посиланням www.ohchr.org/EN/Issues/Racism/SRRacism/Pages/ReportsHRC.aspx, переглянуто 18 лютого 2019.

15. Загальна рекомендація щодо політики ЄКРН № 11: Боротьба з расизмом та расовою дискримінацією в поліції, прийнята ЄКРН 29 червня 2007 р., п. 18, доступно за посиланням www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/recommendation-no.11, переглянуто 18 лютого 2019.

громадяни можуть відвідувати, щоб скласти та висунути ті чи інші вимоги? У цьому напрямку роботи важливо знати канали, за якими громадяни мають звертатися в поліцію, як формальні, так і неформальні. Чи діють ради з питань безпеки різноманітних верств населення мікрорайону? або форуми, на яких з громадянами проводяться обговорення питань безпеки? Існує декілька моделей, з яких поліцейські служби можуть взяти натхнення, починаючи з програми «Нагляд за сусідами».

- ▶ Схеми нагляду за сусідами існують у Великобританії з початку 1980-х років, і зазвичай це програми, що базуються на громадах, що підтримуються місцевою поліцією, спрямовані на: скорочення злочинності, можливості злочинності та антисоціальної поведінки; забезпечення спокою серед місцевих жителів та зменшення страху перед злочинністю та асоціальною поведінкою; заохочення до добросусідства та налагодження тісніших зв'язків між громади; покращення якості життя місцевих жителів та орендарів (Скріббінста співавт. 2010 р.). Існують і інші моделі такі, наприклад, як «Місцеві ради безпеки» або подібні організації, які є форумами, де поліція та представники громадян обговорюють різні ситуації, що стосуються безпеки їхнього мікрорайону чи міста. Деякі служби поліції запропонували модель спільної організації свого відділку (або його частини), яка, особливо дієва, коли їм потрібно визначити пріоритет своєї діяльності. У цій спільній моделі поліції за участю громадян, останні, які розуміють, як працює їх поліцейська служба, дотримуються встановленої процедури для винесення ідей та визначення сфер їх застосування.¹⁶
- ▶ Чи є посередник між поліцією та громадянами (чи щось подібне)? Наприклад, відділ зв'язків з громадянами та інтеркультурними посередниками, які є поліцейськими або працюють разом із ними, або навіть механізми посередництва,

що надаються самою поліцією та обов'язково передаються громаді (Хордан 2017 р.).

- ▶ Чи налагоджена співпраця з місцевими ЗМІ? Чи проводяться кампанії з боротьби проти расизму, ксенофобії, ненависних висловлювань чи інших форм нетерпимості? Для постановки діагнозу важливо оцінити, чи проводить поліція чи місцева влада такі кампанії. Сучасні поліцейські служби повинні враховувати необхідність наявності комунікаційної команди та проведення кампаній, як у соціальних мережах, так і в традиційних ЗМІ.
- ▶ Перевірте, чи налагоджені у поліцейських служб комунікаційні мережі, формальні чи неофіційні, з громадянами. Якщо так, то на якому рівні? Це стосується рівня управління/штабу, проміжного рівня або рівня офіцера працівника/поліцейської групи.
- ▶ Важливо, щоб і формальні, і неформальні канали зв'язку були чітко визначені і щоб громадяни знали, до кого звернутися у тому чи іншому випадку та хто зможе відповісти на їх питання.
- ▶ Чи присутня поліцейська служба у соціальних мережах, щоб бути ближчими до громади, і чи публікує вона відповідну інформацію для громадян? Кожна поліцейська служба повинна мати керівника медіа-спільноти з навичками інтеркультурної комунікації.
- ▶ Чи є в районі конкретні простори, присвячені вразливим верствам населення, і чи мають вони відповідні позначення (за мовою, за зображеннями, відомі в соціальних мережах, через приміщення поліції, рекламуються на дорогах загального користування тощо)?
- ▶ Чи вживає поліція заходів для просування діяльності з громадянами? Або чи бере вона участь у заходах, організованих громадянами? Які це заходи? Це можуть бути культурні та спортивні заходи, або будь-які інші соціальні заходи, які поліція могла б офіційно підтримувати або відвідувати. Наприклад, у деяких країнах поліція підтримувала спільноту ЛГБТі, беручи участь у їх ході, оздобивши свій транспортний засіб кольорами прапора ЛГБТ. Це символічний акт, який дає потужний сигнал підтримки, близькості та довіри до частини суспільства, яке у багатьох випадках зазнає утисків на тлі дискримінації.
- ▶ Яка реакція громадян після дій поліції чи інформаційних розмов? Чи існує система оцінки якості надання послуг поліцією, та рівня задоволеності «клієнта/громадянина» такими послугами?
- ▶ Чи поліція підвищує обізнаність громадян про злочини, скоєні на тлі ненависті, дискримінаційні та інші випадки нетерпимості? Якщо так, то у який спосіб? Громадяни повинні знати, яка ситуація склалася з криміногенною обстановкою у районі;

16. Udaltzaingoaren eredu berria/Nuevo modelo policia local, доступно за посиланням www.vitoria-gasteiz.org/docs/wb021/contenidosEstaticos/adjuntos/es/06/76/50676.pdf, accessed 18 February 2019.

але, якщо ми говоримо про мікрорайони, які є фенотипічно дуже різноманітними, вони повинні також знати про випадки ненависті, дискримінації чи нетерпимості, які трапляються у їх районах, і про те, як поліція бореться з ними.

- ▶ Чи надається громадянам інформація про їх права у разі, якщо їм доведеться мати справу з поліцією? Яка саме інформація надається та у який спосіб? Частково, відповіді на ці питання знайшли у Великобританії та в деяких населених пунктах Іспанії, де використовують спеціальні ідентифікаційні форми (Халас 2009 р.). За допомогою ідентифікаційних форм громадяни дізнаються, чому їх допитують, і їм нагадують про їх права, якщо вони вважають, що поліція поводитися з ними якось не правильно. Іншими подібними прикладами є системи подання скарг або інформація, доступна на веб-сайті служби поліції.
- ▶ Чи є у поліції відділки, які можна вважати доброзичливими та безпечними для меншин, або для людей, які стали жертвами домашнього насильства, гомофобії, расизму, ксенофобії чи інших форм нетерпимості? Чи є у поліцейських відділках місця для приватних бесід? Чи проходять поліцейські навчання з питань інтеркультурної компетенції та врегулювання конфліктних ситуацій? Чи є серед співробітників поліції представники груп національних та етнічних меншин, зокрема жінки? І на кінець, чи відображає склад поліції різноманітність району? Якщо ні, то поліція повинна намагатися залучати та вербувати людей різного походження.
- ▶ Чи є в поліції якесь обладнання, підрозділ або група, спеціалізовані для боротьби зі злочинами, скоєними на тлі ненависті, дискримінаційними діями чи будь-яким іншим актом нетерпимості?
- ▶ Чи є якісь ініціативи, за яких поліція контактує з освітянською громадою, щоб інформувати молодих людей про расизм, ксенофобію чи інші форми нетерпимості та повідомляти про випадки, про які вони могли б знати? Як ми вже зазначали, соціально-освітні середовища є важливим простором для профілактичної роботи поліції. Якщо

поліція зможе діяти з багатовідомчої точки зору, вона зможе зменшити ступінь розповсюдження конфліктів та злочинності.

5.1.3. Вирішення конфліктних ситуацій: методологія

Перш ніж впроваджувати нову модель поліції в інтеркультурному місті, цей попередній аналіз повинен з'ясувати, як поліцейська служба вирішує конфліктні ситуації, які можуть перешкоджати щоденному співіснуванню в мікрорайоні. Конфлікти, пов'язані з расистськими чи ксенофобськими діями, або будь-якою іншою формою нетерпимості, можуть мати особливо негативний вплив на довіру громадськості до поліції, якщо вони не будуть належним чином вирішені. Ця відсутність довіри може з часом навіть посилитися та викликати заворушення через делегітимізацію служби поліції.

Криміналістичні розслідування показали, що, якщо досвід спілкування з поліцією сприймається тими, хто з нею стикається, негативно, то це суттєво шкодить довірі та легітимності, що надаються цій установі, негативно впливаючи на готовність людей до співпраці з правоохоронними органами, що, в свою чергу, підриває ефективність діяльності поліції, а отже, і власну безпеку громадян (Мацеролле та співавт. 2013 р.; Бредфорд та співавт. 2014 р.).

Служба громадської поліції повинна поставити собі такі питання:

- ▶ На тлі конфліктів через дискримінацію, нетерпимість чи ненависть, якою є реакція поліції? Чи застосовують вони спеціалізований підхід чи розглядають ці випадки рутинно, як будь-яку іншу проблему чи конфлікт?
- ▶ Як вирішуються найважливіші проблеми, такі як дискримінація чи інституційна та політична нетерпимість? Ми розуміємо інституційну дискримінацію як те, що впливає із сучасних державних стандартів чи адміністративної практики, що закладає «дискримінаційну інституційну основу» (Хіменес 2006 р.).
- ▶ Чи використовує поліцейська служба посередництво, відновне правосуддя чи подібні методології для вирішення суперечок, що виникли на тлі дискримінації чи будь-яких іншим форм нетерпимості? Якщо так, то такі служби очолюють працівники поліції чи інші посадовці міста? Програма відновного правосуддя спрямована на те, щоб змусити правопорушників взяти на себе відповідальність за свої дії, зрозуміти шкоду, яку вони заподіяли, дати їм можливість спокутувати свою провину та застерегти їх від нанесення подальшої шкоди. Для жертв мета цих програм полягає у тому, щоб віддати їм активну роль у процесі (Шерман та Стренг 2007 р.).

- ▶ Чи втручається поліція у випадках дискримінаційного насильства в школі? Як саме це відбувається? Як і в попередніх питаннях, ми повинні знати, чи надана відповідь спеціалізована чи ні, і чи здійснюється таке втручання самою службою поліції чи будь-яким іншим відділом чи державною службою.
- ▶ Чи використовує поліцейська служба посередництво лідерів етнічних/меншинських груп або НУО/об'єднань для вирішення суперечок, що виникли на тлі дискримінації чи нетерпимості?
- ▶ Чи існує незалежний механізм, до якого громадяни можуть звернутися зі своїми скаргами у разі конфлікту із службою поліції? Важливо знати, чи має поліцейська служба ревізора чи керівника поза поліцією, чи навіть якийсь механізм моніторингу з боку громадян (Де Анжеліс та ін., 2016 р.).
- ▶ Чи існує керівник, який забезпечує дотримання критеріїв якості при моніторингу конфліктів громадською поліцією? Керівники в службі громадської поліції є ключовими фігурами успішної реалізації моделі: керівники середньої ланки, керівники змін або групові наглядові органи грають велику роль у цій моделі поліцейської діяльності.
- ▶ Як поліція контролює та справляється з соціальною напругою у мікрорайоні? Як вони збирають та аналізують інформацію, отриману від громади? Поліцейська служба може застосувати силу для наведення порядку, або може розслідувати першопричини розладу та розробити стратегію діалогу. Якщо поліція має добрі стосунки з місцевою соціальною структурою, буде простіше отримати інформацію, проаналізувати її та знайти рішення конфлікту.
- ▶ Чи існує стратегія моніторингу та протидії розповсюдженню чуток та стереотипів? Такі стратегії, як методологія ¹⁷боротьби з чутками Ради Європи, є важливою для боротьби з ексклюзивним дискурсом, який деякі групи пропагують у містах, ґрунтуючись на хибних уявленнях, що сприяють розпалу ворожнечі по відношенню до певних груп населення.
- ▶ Як поліція координує свою реакцію з мешканцями та іншими службами, коли зростає соціальна напруга? Такі персонажі, як «агенти зв'язку», можуть швидко послабити певну соціальну напругу. Потрібне певне зобов'язання, щоб ця цифра була доступною 24 години на день, 365 днів на рік, і для цього може бути створений механізм для його встановлення.

17. Рада Європи, боротьба з чутками, ініціатива програми інтеркультурних міст, доступно за посиланням www.coe.int/en/web/interculturalcities/anti-rumours, accessed 18 February 2019.

5.2. Організаційні складові

Отримавши всі дані та зрозумівши, як працює служба поліції, ми починаємо визначати, які питання слід враховувати для успішної реалізації та функціонування моделі. Штаб або управління поліцейських служб несе відповідальність за розробку робочої моделі, яку повинен мати кожен підрозділ, і саме ці керівні принципи будуть визначати місію всієї служби, а отже і правильну реалізацію робочої філософії громадської поліції.

5.2.1. Здатність поліції приймати рішення

Відповідальні особи повинні мати можливість прийняття рішень, коли пропонують ті чи інші варіанти вирішення проблем. Дуже вертикальний і повільний процес прийняття рішень, який залежить від керівництва та дозволу на багатьох рівнях, не є ефективним. Пропозиції щодо вирішення тих чи інших суперечок можуть бути відкладені, чекаючи затвердження вищої інстанції, і коли вони, нарешті, затверджуються, попередні плани вже можуть стати не актуальними або не здатними виконувати свою основну функцію. Що стосується простих питань, ті агенти, які відповідають за певну область, повинні мати можливість приймати рішення під наглядом свого безпосереднього керівника. Основна причина такого підходу полягає в тому, що це працівники поліції, які найкраще знають місцевість та безпосередньо контактують з мешканцями; тому зрозуміло, що вони знають потреби громадян і можуть приймати такі рішення, які найкраще відповідають кожній ситуації. Ще одна причина підтримки швидшого прийняття рішень – це те, що це допомагає швидше формувати довіру мешканців.

Корисно буде скласти звіт, який включає аналіз попередньої ситуації поряд із рішенням, запропонованим агентами, відповідальними за область чи місцевість, разом з особами чи організаціями, які також пропонують рішення або беруть участь у узгодженому плані. Знайдене рішення повинно оцінюватися та контролюватися безпосереднім начальником агента чи поліцейської групи, яка його запропонувала, за відносно короткий проміжок часу, і не повинно затримуватися більше місяця, залежно від масштабів проблеми та запропонованого рішення.

Запропоноване рішення проблеми має бути повідомлено тією ж контактною особою поліції, яка брала участь у вирішенні конфлікту від самого початку, а по можливості і до його вирішення. Ця модель неформального спілкування, підкріплена формальним підґрунтям (рішення затверджується головним управлінням поліції), є ще одним із каталітичних елементів довіри до поліції чи співрозмовників і, у свою чергу, довіри між поліцією та громадою. Підвищена довіра до поліції, яка буде результатом більш горизонтального управління, також сприятиме покращенню інформаційного

потоків від громадян, тим самим збільшуючи потенціал поліції для кращого запобігання соціальній напрузі та злочинності загалом.

5.2.2. Організація поліцейської діяльності з точки зору захисту прав людини

Інциденти та злочини, скоєні на ґрунті ненависті ставлять під загрозу як індивідуальну, так і колективну безпеку і є прямим порушенням принципів свободи, рівності, гідності, демократії, поваги до прав людини та громадських свобод, усіх принципів, які містяться в основних міжнародних документах з прав людини. Громадська поліція також може допомогти поліпшити дотримання законних зобов'язань, що впливають із міжнародного права, виступаючи сприяючим фактором для повного використання прав людини на практиці.

Більше того, громадська поліція полегшує роботу поліції, оскільки, коли громада довіряє своїм поліцейським, вона стає більш схильною до співпраці з ними та легше ділиться інформацією про ситуації, які є підозрілими або які можуть нести ризики для самої громади. Справедливе й протилежне: у мікрорайонах, де існує напруженість з поліцією, громадяни будуть набагато неохоче повідомляти її про акти расизму, ксенофобії, гомофобії чи ненависті; ці дії будуть замовчуватися або повідомлятися через паралельні канали (наприклад, об'єднання, друзів, соціальні мережі, релігійні центри, громади).

У випадку, якщо в деякому секторі громадян виникнуть сумніви щодо поліцейського втручання і ситуація погіршиться, спеціалізована поліцейська служба зможе знизити напругу шляхом налагодження контактів з офіційними чи неофіційними лідерами громади, з якими вона раніше встановила довіру та канали зв'язку. Як тільки ситуація стабілізується, можна провести відповідні розслідування для уточнення того, що сталося.

Якщо події, що відбулися, стосуються расизму, ксенофобії чи інших форм нетерпимості, які порушують основні права людини, Європейський суд з прав людини у своїх численних судових рішеннях вимагає від Ради європейських держав ефективних офіційних розслідувань, які призведуть до профілювання та покарання тих, хто відповідальний за расистські або ксенофобські інциденти,¹⁸ з зобов'язанням застосовувати стільки заходів, наскільки це розумно, щоб з'ясувати, чи мають місце такі расистські мотивації, і встановити, чи почуття ненависті чи заобони, ґрунтовані на етнічному походженні тієї чи іншої людини, відіграли ключову роль у подіях, про які іде мова.

18. Європейський суд з прав людини, справа Балаш проти Угорщини, Заява № 15529/12, від 20 жовтня 2015 року, рішення суду доступно за посиланням <http://hudoc.echr.coe.int/fre/?i=001-158033>, accessed 18 February 2019.

Необхідно спробувати з'ясувати справжню причину події та, якщо можливо, надати всі матеріали справи до судового органу влади. Справжнє і задовільне рішення конфлікту не буде знайдено лише придушенням конкретного конфлікту; необхідно провести ретельне розслідування та поглибити лінію опитування. При виключно тимчасовому вирішенні, конфлікт може продовжувати зростати і ставати більш глибоко вкоріненим і, можливо, призведе до дисбалансу у спілкуванні між громадою та поліцейською службою.

Крім того, важливо встановити процедури моніторингу та управління напруженістю у громаді. Масштабність та частота випадків ненависті є одним із ключових елементів, за яким поліція повинна стежити щоденно та щотижнево, включаючи, розвідувальні дані, дані по злочинності та інші соціальні фактори. Результати таких дій мають доповідатися місцевій громаді та іншим ключовим агентам. Моніторинг стану напруженості та конфліктів у місцевих громадах дозволяє домогтися раннього втручання з боку поліції, громади та інших ключових агентів.

Крім обміну інформацією про напруженість з місцевою громадою, бажано знати думку об'єднань, громадських організацій та інших органів, для отримання інформації про конфлікти та інциденти, котрі існували раніше. Доброю практикою є встановлення систематичної процедури збору інформації серед працівників поліції та соціальних агентів. Як поліцейські, так і соціальні агенти мають пройти відповідне навчання із практичного застосування такої процедури.

Через соціальні мережі можна відстежувати організовані групи та слідкувати за їх діяльністю, виявляючи будь-які виклики щодо можливих мітингів, організованих з метою здійснення насильницьких дій з расистською, ксенофобською чи іншими формами нетерпимості; можливо навіть передбачити саме створення таких груп.

Окрім визначення тенденцій після важливих подій, моніторинг соціальних мереж може також дозволити поліцейській службі виявляти злочини та навіть передбачати їх вчинення. Такий моніторинг, в залежності від потреби, повинен здійснюватися з суворим дотриманням законів про конфіденційність, захист персональних даних та судовий контроль.

Ті ж соціальні мережі можуть використовуватися поліцейськими службами для боротьби з неправдивими новинами, які прагнуть порушити або можуть порушити мирне співіснування громадян в цьому тому чи іншому районі.¹⁹

19. Міжрегіональний науково-дослідний інститут ООН з питань злочинності та правосуддя (ЮНІКРІ), Погляд на: Загальносвітові дії для боротьби з сучасною символікою та мовами расизму та дискримінації (2013), доступно за посиланням www.lighton-project.eu/site/main/page/home, переглянуто 18 лютого 2019 року.

5.3. Поліція, як осередок конфліктів

Одним з основних елементів, який повинен оцінювати керівник поліцейської служби в інтеркультурному місті, є поведінка самої поліції, щоб уникнути її перешкоди співіснуванню з певними групами. Іноді ця складова моделі громадської поліції залишається без належної уваги та самокритики, щоб мати можливість усунути її ще на етапі зародження.

Зрозуміло, що в умовах, коли окремі працівники поліції зазнають дискримінаційного або нетолерантного ставлення або ведуть себе так само, то тут відповідні заходи має приймати управління поліції; але що відбувається, коли дискримінаційні дії щодо певних груп є системними, культурними, структурними чи непрямими? Які дії може здійснювати керівник поліції для усунення цих згубних звичок чи поведінки?

5.3.1. Дискримінація в лавах поліції

У 1996 році у Роттердамі відбулась конференція на тему: «Діяльність поліції у поліетнічному суспільстві: принципи, практика та партнерство». Конференція зібрала 120 учасників, серед яких були співробітники поліції та представники громадських, місцевих, національних та міжнародних організацій; в результаті зустрічі було видано маніфест під назвою Роттердамська хартія.²⁰ Однією з рекомендацій хартії було включення представників етнічних меншин до служб поліції відповідно до

²⁰ Роттердамська хартія: Діяльність поліції у поліетнічному суспільстві (1996), доступно за посиланням <https://legislationline.org/documents/id/8562>, accessed 18 February 2019.

загального принципу, який відстоюється програмою МКМ для державних службовців, щоб відобразити етнічний склад суспільства.

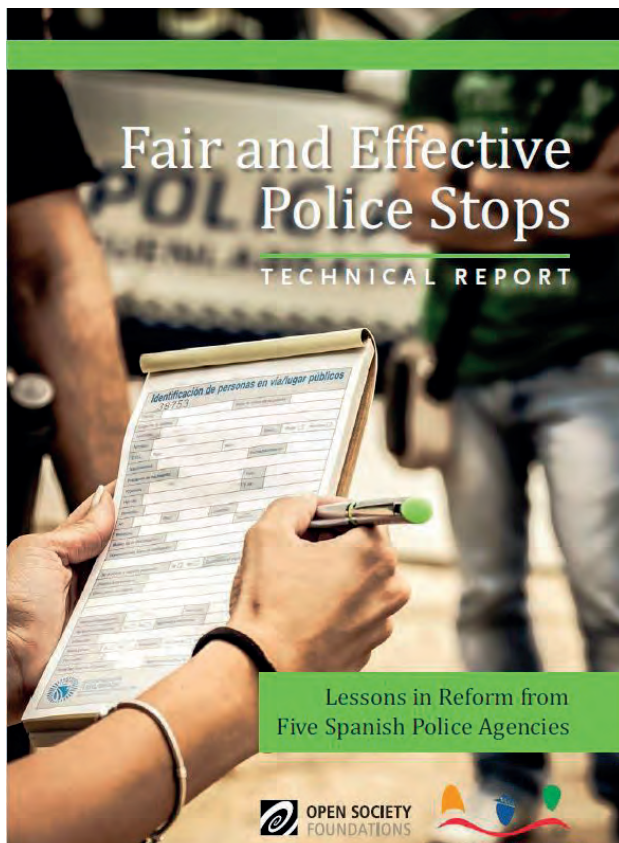
Може статися, що включення поліцейських, які за походженням суттєво відрізняються від більшості, створить певну напругу та сприятиме дискримінаційній поведінці в лавах самої поліції. Іноді навіть цілеспрямовані рішення можуть викликати почуття дискримінації, як це відбувається, коли певні служби поліції – скориставшись поштовхом, який дає вступ членів громад меншин у їх ряди – направляють їх у райони, де населення має таке саме походження, культуру чи фенотип. Таке рішення, якщо воно не погоджене з відповідними працівниками поліції, може порушити їх очікування стосовно професійного розвитку. Насправді, мусульманський поліцейський з марокканським походженням може не захотіти іти до підрозділу громадської поліції в мікрорайоні, де присутня значна кількість людей з марокканським походженням, і, можливо, воліє приєднатись, наприклад, до підрозділу першого реагування.

Однак, найбільші проблеми можуть виникнути, коли колеги, а то й наглядові органи та контролери демонструють стереотипне, упереджене чи расистське ставлення до працівників поліції різного походження, що створює певні ризики та перешкоди для просування та розвитку працівників поліції різного фенотипу (Болтон та Фігін 2004 р.). Наявність конкретної програми щодо протидії домаганням на робочому місці, яка захищає будь-якого скаржника від такого типу поведінки, є одним із найшвидших та найважливіших заходів подолання таких ситуацій.

5.3.2. Дискримінаційні або зневажливі дії з боку поліції

Упередження та стереотипи в поліції можуть мати прямий вплив на спосіб управління нею та вирішення конфліктів. Наприклад, поліція може мати більше труднощів у встановленні відносин з людиною, спосіб життя та поведінка якої відрізняються від стандартних; аналогічно, працівники поліції можуть бути більш спокійні з людьми, які більше відповідають загальнопоширеному фенотипу, стилю життя чи переконань. Так, це стосується всіх, хто взаємодіє з різними типами людей, але поліцейські – це державні службовці, завдання яких – забезпечувати мир і безпеку, щоб усі громадяни могли повною мірою користуватися своїми основними правами. Таким чином, стереотипні передумови в ідеології поліції мають дуже великий негативний вплив на те, як поліція виконує свою місію.

Упередження та стереотипи деяких працівників поліції часто пов'язані з етноцентризмом. Етноцентризм визначається Словником Коллінза як віра у внутрішню перевагу нації, культури чи групи, до якої належить людина, що часто супроводжується почуттям неприязні до інших груп. Етноцентрична поведінка передбачає осудження інших груп на основі упередженої думки, яка склалася всередині такої етнічної групи чи культури, особливо щодо мови, поведінки, звичок та релігії. Такі аспекти або категорії є тими відмінностями, що визначають унікальну культурну ідентичність кожного етносу (Омохундро 2006 р.).

Коли поліція та громадськість різної етнічної приналежності, це може призвести до прийняття поліцією рішень, які більш тісно пов'язані з механізмами забобонів, стереотипів та етноцентризму, ніж з об'єктивними фактами та судженнями. Сучасна поліція повинна мати внутрішні механізми, які б мінімізували вплив таких ситуацій на роботу поліції, тим паче, якщо поліцейська служба діє в інтеркультурних товариствах.

Більшість методів та стратегій, що детально описані вище у цьому посібнику (форуми для обговорення, навчання інтеркультурній компетенції, відвідування поліцією місць зустрічей тощо), розширюють інтеркультурне взаєморозуміння та дозволяють поліції краще зрозуміти реальність різних соціальних груп, які існують у їхньому місті.

5.3.3. Расове чи етнічне профілювання

Профілювання є одним із найпоширеніших повноважень, що надаються службам поліції у всьому світі. Поряд з цим поліція має право обмежувати свободу пересування людей та законно використовувати силу. Крім того, профілювання створює великі проблеми у сфері захисту прав людини, коли воно набуває расового характеру. Останнє визначено Європейською комісією Ради Європи з питань боротьби проти расизму та нетерпимості (ЄКРН), як

Використання поліцією без об'єктивних та розумних обґрунтувань таких підстав, як раса, колір, мова, релігія, національність чи національне або етнічне походження в контрольних, наглядових чи слідчих діях.²¹

Расове профілювання, на жаль, є широко розповсюдженою практикою в поліцейських службах багатьох країн-членів Ради Європи. ЄКРН також вказує на те, що в країнах-членах Ради Європи проводиться дуже мало досліджень та моніторингу расового профілювання, і є прогалини в знаннях про його вдавану ефективність, необхідність та шкоду, яку воно несе. Крім того, ЄКРН підкреслює, що «ці прогалини в знаннях дозволяють практиці расового профілювання безперешкодно процвітати та посилюватись у конкретних контекстах безпеки».

Тому ЄКРН просить держави-члени Ради Європи припинити расове профілювання, і вносить деякі пропозиції щодо підвищення відповідальності поліції, а саме:

- ▶ заборона расового профілювання, користуючись стандартом «розумної підозри»;
- ▶ моніторинг випадків расового профілювання поліцією;
- ▶ розслідування випадків расової дискримінації з боку поліції через незалежний орган; і

21. Загальна рекомендація щодо політики ЄКРН № 11: Боротьба з расизмом та расовою дискримінацією в поліції, прийнята ЄКРН 29 червня 2007 р., доступно за посиланням <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-11-on-combating-racism-and-racia/16808b5adf>, accessed 18 February 2019.

- ▶ надання підтримки жертвам расової дискримінації з боку поліції.

У місті Фуенлабрада (Іспанія) з 2008 року поліцейським доводиться заповнювати відповідну форму щоразу, коли вони зупиняють чи проводять обшук людини. Після таких обшуків поліцейські зобов'язані надати такій особі копію зібраних ними даних та проінформувати її про права та процедуру подачі скарги, якщо така особа не погоджується з діями поліції.

Протягом перших шести місяців реалізації програми, перевірки осіб поліцією знизилися на 70%, а їх ефективність зросла на 10%.²²

Ця практика застосовується у Великобританії з кінця 1980-х років і показує різні результати. На сьогоднішній день у Європі є значний досвід застосування цієї програми (Амстердам, Цюрих та деякі міста Іспанії, Мадрид).²³ Департамент поліції Нью-Йорка також застосовує практику заповнення форми «Зупини та Обшукай» для контролю етнічного профілювання та забезпечення надання інформації про мотивацію перевірок осіб поліцейськими.

5.4. Навчання та спеціалізація

Навчання та спеціалізація з питань поліцейської діяльності в інтеркультурних містах є одним із основних принципів впровадження нової моделі діяльності поліції для міських районів, населених різноманітним суспільством.

У своїй більшій мірі, успіх громадської поліції залежить від навчання та знань, які отримали працівники поліції, відповідальні за управління різноманітністю, а також

від консолідації відносин, заснованих на довірі та взаємоповазі. Слід зазначити, що навчання не повинно обмежуватися лише можливостями, що пропонуються виключно в поліцейських школах. Щоб мати змогу повною мірою зрозуміти інтеркультурні питання, працівники поліції повинні мати доступ до широкого кола навчань, в яких беруть участь всі головні герої на місцях, включаючи досвід їх роботи.

Навчання має бути широким стосовно принципів та законодавства в галузі прав людини, охоплюючи як міжнародні, так і національні стандарти. Важливо, щоб агенти пройшли навчання за показниками, які відрізняють прості випадки від злочинів ненависті чи нетерпимості. Інколи злочини, скоєні на тлі ненависті, залишаються непоміченими або маскуються під події, які не мають нічого спільного з нетерпимістю. Ідентифікація показників дозволить збирати докази та покази для з'ясування подій, що сталися та їх мотивації, та засудження правопорушників.

Тренінг також матиме позитивний вплив на лікування постраждалих. Чим більш спеціалізовану підготовку отримують агенти, тим більшою буде їхня здатність розуміти ситуацію жертв та обставини, що їх оточують, що дасть їм змогу надавати більш якісну допомогу жертвам.

Насправді, дискримінаційні напади чи нетолерантні дії завдають шкоди гідності жертв, що робить поведження, інформацію, допомогу та спілкування, які вони отримують від поліції, ще більш важливими у процесі відновлення довіри до суспільства та до поліції.

Якісна підготовка для боротьби з дискримінацією та нетерпимістю вимагає чіткої структури організаційної культури, яка базується на рівному ставленні до всіх та недискримінації. Для цього необхідно забезпечити, щоб викладений зміст гарантував знання, вміння та ставлення, необхідні для правильного поведження з громадськістю та ефективної боротьби проти такого згубного ставлення. При цьому, важливо щоб розробка стратегій навчання була чітко підтримана організацією та її культурою включення.

22. Див. Pasos hacia la igualdad, el Proyecto STEPSS en España [Стратегія ефективної зупинки та обшуків поліції в Іспанії], доступно за посиланням www.gea21.com/archivo/pasos-hacia-la-igualdad-el-proyecto-steps/, accessed 19 February 2019.

23. Відкрите суспільство, Скорочення етнічного профілювання в Європейському Союзі: посібник з передового досвіду, доступно за посиланням www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/reducing-ep-in-EU-12172012_0.pdf, accessed 19 February 2019.

5.4.1. Навчання у офіційних навчальних центрах та/або поліцейських академіях

Окрім постійного навчання протягом усієї кар'єри поліцейського, базове навчання для новобранців повинно також включати конкретні програми навчання з прав людини, управління різноманітністю, виявлення та попередження злочинів, скоєних на ґрунті ненависті, методи вирішення конфліктів та посередництва. Ці навчальні програми повинні також включати методи виявлення та боротьби з дискримінаційними або нетерпимими інцидентами, відповідно до філософії роботи громадської поліції, з самого початку роботи у ній.

Таким чином, нові працівники поліції зможуть передбачати та виявляти потенційні конфлікти, пов'язані із співіснуванням у різноманітному суспільстві, з адекватними параметрами, які гарантують більш високі показники успішності у вирішенні конфліктів та посередництві. Більше того, якщо таке навчання буде надаватися на самому початку професійної кар'єри, воно допоможе поліції створити правильні автоматичні механізми, які дозволятимуть їм оперативно спрямовувати будь-які інциденти до відповідного підрозділу поліції, що забезпечить належне спеціалізоване реагування на них. Також поліція зможе не допустити, щоб ці події залишилися не поміченими, або були подані як прості інциденти, без загострення нетерпимості.

Важливо також, щоб це навчання включало тренінги зі ставлення до людей, які підвищують впевненість у собі нових працівників поліції та усвідомлення впливу власних поглядів, стереотипів та уподобань на їх професійні дії, прийняття рішень та поведінки з жертвами. Також особливу увагу слід приділити навчанню працівників поліції, які займаються неповнолітніми, особливо коли неповнолітні є або жертвами, або правопорушниками.

Необхідно розробити навчальний пакет, який стосуватиметься спеціалізованої та якісної допомоги жертвам, основоположні права яких були порушені. До них відносяться жертви расизму, ксенофобії та гомофобії, а також люди, які зазнали дискримінаційного ставлення, наприклад, через їхні релігійні переконання, ідеологію, інвалідність, соціально-економічний статус, стать, вік, фізичний вигляд чи захворювання.

І на кінець, обов'язковість цих навчальних курсів забезпечить усвідомлення організацією актуальності цього питання в цілому. Таке сприйняття може бути підкріплено стратегією комунікації, що відповідає цій філософії (Антонета Кесада 2008 р.).

5.4.2. Навчальні програми з цивільними громадянами та для них

Окрім тренерів поліції, до професійних навчальних програм поліції повинні бути включені інші фахівці, які безпосередньо та регулярно працюють з різними соціальними реаліями, що зустрічаються у інтеркультурних містах (наприклад, соціальні працівники,

психологи, які працюють з жертвами), щоб здобути знання про техніку та місії поліції а також про права, якими громадяни (повинні) користуватися. Така співпраця створює більш широкую перспективу як для поліції, так і для цільових фахівців.

Громада, як правило, також повинна брати участь у навчанні поліції. На операційному рівні навчання повинно проходити на території громади (а не в поліцейських приміщеннях) за участю та із залученням членів громади.

5.4.3. Партнерські відносини з громадським суспільством

Суспільство також повинно мати голос у підготовці працівників поліції, так як і при підготовці інших державних службовців, особливо якщо мова йде про проблеми, пов'язані з соціальними реаліями. Громадянське суспільство, наприклад, може бути дуже ефективним у супроводі працівників поліції на спеціалізованих інформаційних бесідах, які пояснюють мешканцям як мету поліцейської роботи, так і етику публічної служби, одночасно підвищуючи обізнаність про дискримінацію, нетерпимість та ненависть та наявні механізми сповіщення про них або запобігання ним.

У багатьох випадках забобони і стереотипи носять двосторонній характер. Поліція має упередження та стереотип щодо певних соціальних груп, і, таким же чином, певні соціальні групи можуть неохоче довіряти поліції через численні забобони чи стереотипи щодо працівників поліції.

Двосторонньої довіри можна досягти лише в довгостроковій перспективі; однак, можна скоротити цей період, налагодивши тісні канали зв'язку, спрямовані на зміцнення взаєморозуміння.

Нарешті, університетські та академічні дослідники стоять на передньому плані методологій вирішення проблем, пов'язаних із соціальними конфліктами та співіснуванням у різноманітному суспільстві. Поліцейські служби повинні скористатися цими знаннями та застосувати їх у своїх планах дій. Програми співпраці з науковою сферою є ще одним із ключів до успіху в підготовці працівників поліції для запобігання та/або опосередкування конфліктів у різних суспільствах.

6. Оцінка

Складно оцінити реальний вплив дій поліції та їх успіх. Частково це пояснюється тим, що, за виключенням деяких винятків, часто не відбувається регулярного спостереження за діями поліції та їх результатами.

Основна мета оцінки роботи поліції – виявити, чи виконує поліція свою місію та завдання, а якщо ні – то сфери, які потребують вдосконалень. Ще одна мета – контролювати, чи є робота поліцейської служби ефективною, в тому числі з точки зору ресурсів.

Контроль якості – це спосіб управління послугами, що надаються державним сектором. Хоча якість може здатися етичною цінністю, яку неможливо виміряти, завжди можна оцінити ступінь задоволення цільових груп, персоналу та суспільства в цілому (Фейгенбаум 1991 р.).

Система якості в державній службі повинна працювати за участю всіх критичних груп, які можуть вплинути на покращення якості таких послуг. Ці суб'єкти – це громадяни, що приймають колективну чи індивідуальну участь, політичні лідери з їх керівництвом та підтримкою і державні службовці (Лафуенте 2011 р.).

Для більш глибокої оцінки важливо врахувати та оцінювати вплив поліцейських дій не лише на суспільство загалом, а й на конкретні спільноти та реалії, на які спрямовані такі дії (різноманітні групи за релігією, фенотипом, гендерною ідентичністю, сексуальною орієнтацією, інвалідністю, соціально-економічним становищем, ідеологією тощо).

Поліцейські служби, які мають сильну підтримку громади, розуміють необхідність відповідати очікуванням громадськості. У 21 столітті суспільство, перш за все очікує, що поліція буде працювати на зниження рівня злочинності та буде справедливою і чутливою до потреб людей, яких вони обслуговують. Громадськість та політичні діячі також очікують на покращення системи відповідальності за поведінку поліції. Нарешті,

в сучасних економічних умовах керівники поліції шукають «розумніші» та ефективніші методи ведення поліцейської діяльності, спираючись на кращі докази для досягнення цілей організації та отримання громадської підтримки поліцейських ініціатив. (Розенбаумта співавт. 2011 р.).

6.1. Показники впливу

Безпека та громадянське співіснування мають два нероздільних виміри: об'єктивний, який включає конфлікти і фактичні злочинні діяння; і суб'єктивний, який включає сприйняття, думки та почуття, які мають громадяни щодо співіснування та безпеки (Муррія та співавт. 2012 р.). Ризик конфлікту та незахищеність громадян складаються як з реальних ризиків (ймовірність бути жертвою конфлікту чи злочину), так і з передбачуваних ризиків (страх перед конфліктом, злочинністю та всією сукупністю невпевненості). Отже, оцінка повинна включати аналіз обох вимірів: об'єктивного, заснованого на фактах, і суб'єктивного на основі сприйняття.

Можна визначити три типи показників:

- ▶ Індикатори впливу вимірюють вплив політик чи програм, реалізованих для подолання певного явища. Вони стосуються розуміння рівня відповідності цілі та продукту втручання (реалізованої політики чи програми).
- ▶ Показники результатів використовуються для вимірювання виконання конкретних цілей у рамках стратегії. Вони полягають у знанні результату вжитих дій для досягнення поставленої мети.
- ▶ Показники процесу використовуються для розуміння ступеня прогресу у здійсненні конкретних заходів, необхідних для виконання цілей плану.

Більшість систем оцінювання, що застосовуються поліцією, зосереджені на безпеці громадян, і, в основному, використовують показники впливу та результатів. Для громадської праці необхідно використовувати всі типи

показників, оскільки вони вимірюють різні та взаємодоповнюючі аспекти, які мають відношення до цієї моделі ведення поліцейської діяльності.

6.2. Якісні показники

Судження людей щодо взаємодії з поліцією в значній мірі ґрунтуються на їхньому розумінні, чи справедливий весь процес. Такі фактори, як поведінка офіцера та сприйняття справедливості, відіграють головну роль у визначенні того, чи задоволені члени громади якістю наданої послуги, чи будуть вони довіряти чи працюватимуть з поліцією в майбутньому та чи будуть вони схильні поважати закон.

Дослідження жертв злочину підкреслює, як досвід негативних, байдужих реакцій працівників поліції може перешкоджати психологічному одужанню жертв та зменшувати ймовірність того, що вони розкриватимуть або повідомлятимуть злочинні факти правоохоронним органам в майбутньому. Негативні соціальні реакції на жертв можуть включати контроль над рішеннями жертви, звинувачення жертви, відволікання уваги від того, що сталося, та егоцентричну поведінку. Позитивні соціальні реакції можуть включати співпереживання та інструментальну, емоційну та інформаційну підтримку. У інтеркультурному місті ці аспекти особливо актуальні і заслуговують на їх систематичну оцінку та контроль.

З цією метою, крім традиційно кількісно оцінюваних показників, таких як дані про злочинність, громадська поліція повинна включати інструменти, які вимірюють якісні елементи, такі як опитування щодо задоволеності взаємодією між поліцією та громадянами. Ці аспекти також повинні бути проаналізовані в різних соціальних реаліях, які існують у місті, щоб з'ясувати, яке сприйняття професійної діяльності поліцейської служби кожна з них має.

6.3. Оприлюднення статистичних даних

Прозорість вибудовує довіру громадськості та пропагує кращі практики, роблячи поліцію відповідальною за свої дії. Оприлюднення статистичних даних також допомагає підвищити обізнаність про реальні проблеми, з якими стикаються певні соціальні групи в різних суспільствах.

Публікація офіційних даних про певну поведінку, включаючи певні злочини, може допомогти розвіяти чутки та попередити неправдиві новини, пов'язані з певними групами. Повідомлення про найпоширеніші серед громадянства чутки допомагає поліцейській службі припинити їх розповсюдження та попередити пропаганду ворожнечі чи ненавистницьких висловлювань по відношенню до певної частини громади. Використання соціальних мереж повинно бути інструментом для розповсюдження як поліцейської статистики, так і фактів, які можуть допомогти в усуненні помилкових уявлень.

Статистичні дані також повинні використовуватися керівництвом міліції як діагностичний інструмент для розуміння ступеня відповідності цілям поліцейської служби та виявлення загроз або слабостей у межах самої служби.

6.4. Перегляд та впровадження вдосконалень

Такі інструменти, як періодичний аналіз, статистика, опитування та аналіз розвідувальної інформації громади, повинні сприяти прийняттю рішень керівникам служб поліції при включенні нових та коригуючих підходів чи дій, включаючи, за необхідності, перероблення обраного плану чи методології впровадження.

Іноді програми діяльності служби поліції розробляються виключно під призвою поліцейської об'єктності; це не означає, що вони не відповідають потребам всього суспільства, але діяти вони можуть через своєрідний «поліцейський фільтр». Натомість набагато ефективніше буде зібрати якомога більше інформації та якомога більше точок зору (наприклад, за допомогою «фільтрів» мусульманина, експерта-професора університету, викладача середньої школи та інших) для розробки стратегій, які допоможуть в реалізації моделі з найбільшою гарантією успіху.

Необхідно також всім усвідомити, що ці зміни (з урахуванням не поліцейських перспектив) не означають, що реалізація цієї моделі буде невдалою. У мінливому суспільстві поліцейська служба, яка має більшу здатність адаптуватися до змін, буде сильнішою та ефективнішою, ніж консервативна поліцейська служба.

7. Участь громадян у забезпеченні громадської безпеки та координації роботи поліції без залучення інших державних служб

Безпека громадян – це не лише питання поліцейської служби: громадяни можуть брати активну участь у забезпеченні власної безпеки. Коли ми говоримо про громадян, ми маємо на увазі кожну групу чи реальність, яка існує в громаді, а також окремих громадян, які повинні мати можливість висловити свою думку з питань, пов'язаних із безпекою.

На практиці мало які програми справді націлені на спільний пошук заходів гарантування безпеки, і ще менше – з рівності між поліцією та громадянами.

7.1. Форми громадської участі

Є традиційні простори для діалогу з поліцейськими службами, включаючи зустрічі для діалогу між громадянами та поліцією. У цьому розділі ми рекомендуємо дворівневу систему: перший рівень – на рівні району чи житла і другий рівень – на рівні міста. Команди громадської поліції повинні підтримувати постійний діалог з мешканцями мікрорайону, щоб вимоги, які можуть виникнути під час зустрічей, не стали несподіванкою, а скоріше слугували для публічного ознайомлення з ситуаціями, показували, що поліція уважна та реагує на запити громадян і давали можливість пропонувати рішення.

Більш інноваційний підхід був перевірений деякими поліцейськими службами, які надали громадянам можливість вносити пропозиції щодо того, якою має бути служба поліції у їхньому місті. Натхненний моделлю бюджетів участі, спочатку відбувається роз'яс-

нення щодо роботи та ресурсів служби поліції, далі – період збору пропозицій, і, нарешті, голосування громадян, щоб визначити пріоритети своїх поліцейських служб. За логікою, така програма повинна супроводжуватися аналізом, який проводиться в службі поліції для визначення пріоритетів.

7.2. Координація роботи державних служб

Безпека та захист громадян дуже тісно пов'язані з міським середовищем, в якому їх суспільство існує та розвивається.

Освіта, екологічні послуги, судові органи, медичні працівники та, певною мірою, суб'єкти третього сектору та приватні особи – всі ключові елементи міського середовища. При розробці програм захисту громадян

різноманітного суспільства необхідно підходити до всіх питань з багатодисциплінарної точки зору.

В освіті необхідно проводити роботу в шкільному середовищі, щоб запобігти випадкам булінгу, скоєного з міркувань дискримінації чи нетерпимості. Поліція може співпрацювати з освітніми структурами, проводячи навчання та бесіди в рамках шкільних програм, у віці, який вважається найбільш підходящим, керуючись даними досліджень та статистики.

Навчання повинно проводитись у координації зі спеціалізованими фахівцями, розраховуючи на допомогу НУО та мереж об'єднань, що може допомогти забезпечити точку зору жертви та надати особисті свідчення для підвищення обізнаності про наслідки наступальних дій, таких як шкільні знущання.

Співробітники поліції, що спеціалізуються на роботі з неповнолітніми, повинні бути форпостами цієї сфери поліцейської діяльності, відкритими до співпраці зі шкільним осередком кожного разу, коли буде виявлена проблема і до моменту її остаточного вирішення. Інша державна служба, яку необхідно враховувати для налагодження співпраці – це служба охорони здоров'я, особливо швидкої медичної допомоги або первинна медична допомога, які безпосередньо контактують з людьми, які зазнали агресії чи нападу. Ці спеціалісти також можуть бути дуже корисними у виявленні та повідомленні про будь-які дискримінаційні мотиви, що стоять за кримінальними діями; тому важливо, щоб вони також пройшли належну підготовку в цій галузі, щоб мати можливість виявляти ознаки злочинів, скоєних на тлі ненависті (наприклад, образи пов'язані з відмінністю від інших, расистські символи, що демонструються агресорами). Вони також повинні бути ознайомлені з механізмами, які вони можуть активувати через поліцію для забезпечення належного захисту. Для цього важливо налагодити хорошу координацію роботи зі спеціалізованою службою поліції, протоколами спільних дій та протоколами негайного повідомлення про випадки, пов'язані з ненавистю, щоб поліція могла максимально збільшити та зберегти докази, які слугуватимуть з'ясуванню фактів та ідентифікації їх автора чи авторів.

Психологи – це ще один ключовий партнер громадської поліції. Дуже часто жертви дискримінаційного або нетерпимого інциденту потребують більшої уваги, ніж просто реакції поліції, щоб подолати страждання, спричинені таким негативним досвідом та повернути собі гідність і мати можливість контролювати страх пережити подібну ситуацію знову. Потрібно враховувати, що в деяких випадках потерпілий може опинитися в ситуації соціального відчуження, бути бездомним, зазнати інвалідності або належати до іншої вразливої групи. Іноді потерпілий може відчутти потребу виїхати з міста, щоб почати життя з чистого листка, в умовах, де він чи вона будуть почувати себе в безпеці. Ця реальність може ускладнити отримання жертвами

необхідної психосоціальної допомоги, тому поліція має налагодити зв'язок зі спеціалізованими фахівцями та створити мережу, яка дозволяла б потерпілим легко спілкуватися з необхідними їм фахівцями та отримувати адекватні інформаційні послуги.

У приватному секторі робоче місце – це сфера, де відбувається більшість актів дискримінації. Координація дій зі службами зайнятості для обміну цією інформацією є ще одним важливим елементом ефективних заходів проти дискримінації. Люди, які мають обмежені можливості через специфічні обставини свого життя (передчасне материнство, відрахування зі школи, соціальне відчуження або приналежність до соціальної групи, яка часто потерпає від дискримінаційного чи расистського ставлення), знаходять доступ до ринку праці особливо важким, що сприяє їх поступовому соціальному відчуженню. У таких випадках, поліцейська служба може виявляти ці ситуації та бути каналом спілкування та обміну з організаціями, які працюють з уразливими групами населення, полегшуючи їх доступ до ринку праці.

Поліцейські служби також повинні тісно співпрацювати з Міністерством юстиції в рамках розслідувань поліції, спрямованих на встановлення особи винної в інцидентах ненависті та уникнення вторинної віктимізації, що посилює первісну віктимізацію, наприклад, медичним персоналом чи іншими фахівцями після випадків звинувачення потерпілого, скептичного ставлення або неадекватного поведіння з потерпілим. Для полегшення надання всебічної допомоги жертвам дискримінації чи нетерпимості, у багатьох випадках потрібно буде покладатися на підтримку інших державних, приватних чи спеціалізованих організацій (НУО та інших організацій чи пов'язані з ними матеріали, які можуть надавати психосоціальну допомогу жертвам та/або членам сім'ї).

Цікаво зазначити, що в деяких містах розроблена програма з видалення графіті з ненависницькими написами або написами з проявами нетерпимості. Громадяни можуть надіслати повідомлення в службу поліції через Twitter, Facebook, Telegram або Whatsapp, із фотографією графіті та їх місцезнаходженням. Поліція відвідує це місце, перевіряє графіті та наказує міській службі прибирання видалити його, а вже після цього, надсилає громадянам фотографії стіни без графіті (через соціальні мережі).²⁴

Нарешті, поліція повинна співпрацювати з іншими службами, коли йдеться про святкування заходів та подій, пов'язаних з інтеркультурним характером міста. Поліцейські служби повинні гарантувати, що події та соціальна діяльність протікають нормально і не становлять загрози для громадського порядку та безпеки.

24. Policía Local de Fuenlabrada, сторінка у Facebook, доступно за посиланням <https://es-es.facebook.com/PolicialLocalFuenlabrada/photos/a.407932805883402.103107.398268690183147/967667019909975/>, accessed 19 February 2019.

Вони повинні здійснювати нагляд та встановлювати процедури для запобігання та/або нейтралізації можливих загроз, які можуть перешкодити нормальному проведенню заходів. Агенти, відповідальні за спостереження за подіями, повинні враховувати два різних напрямки роботи: як уніфіковану присутність, для гарантування безпеки заходу, так і не уніфіковану присутність для виявлення можливих загроз, які можуть перешкодити нормальному проведенню заходу. Такі функції мають виконуватися спеціалізованими агентами, які мають необхідну підготовку для виявлення потенційних загроз. У цьому випадку вони повинні бути глибоко обізнані щодо культурних аспектів святкових заходів, які вони охороняють, та перебувати у довірчих стосунках з організаторами, що допоможе їм досягти ефективності та результативності та розрізнити реальні загрози і ситуації, які лише на вигляд можуть здаватися небезпечними.

7.3. НУО, інші організації та об'єднання

Об'єднані мережі соціальних груп, що існують у різних суспільствах (релігійні громади, культурні центри, асоціації за походженням, ЛГБТі тощо) та організації, що захищають права людини, є ключовими елементами, які допомагають громадській поліції краще зрозуміти реальність та імпульс міста. Міцні громадянські мережі інтегрують різні цивільні сектори і дозволяють поліції та громаді працювати разом у кризові періоди (Ашутош 2002 р.).

Існує кілька способів оптимізації взаємодії суспільства і поліції.

Як уже згадувалося раніше, діалог є ефективним інструментом для максимально ефективного використання асоціативного життя міста. Поліцейська служба може запропонувати інформативні бесіди щодо прав та обов'язків громадян, а також щодо боротьби зі злочинами, скоєними на тлі ненависті, дискримінації та нетерпимості. Поліція може проводити такі бесіди на спеціальних зустрічах чи дискусійних групах, а також на вимогу з питань, висунутих самими об'єднаннями. У всіх цих випадках працівники поліції також повинні скористатися можливістю надати інформацію про діяльність поліції та про расистські або ксенофобські напади та інші дії нетерпимості.

Пропозиція угод про співпрацю з об'єднаннями може бути способом формалізації та структуривання взаємної співпраці. Поліцейські служби, які створюють спеціалізовану команду для управління різноманітністю в інтеркультурному місті, можуть покласти на неї завдання створити спеціальні робочі групи, в яких всі організації працюватимуть разом, щоб визначити проблеми чи спірні питання, обговорити їх можливі рішення та спільно розробити програми, які мають виконуватися службою поліції. У цьому сенсі будь-яка програма має більше шансів стати успішною, якщо вона була створена поліцією із залученням громадян та асоціативних мереж з самого початку у її створення.

8. Поводження з жертвами нетерпимості та дискримінації

Поліція повинна приділяти особливу увагу тому, як вона поводить з жертвами, зокрема з тими, хто зазнав порушення своїх прав людини через расистські або ксенофобські напади, злочини ненависті та інші форми нетерпимості. Поліція також повинна враховувати безліч обставин, які можуть вплинути на жертву, і бути особливо пильною при виявленні випадків багаторазової дискримінації; а отже, повинна мислити у міжсекційній перспективі.

Інсекційність – це термін, придуманий у 1989 році активістом і академіком Кімберлі Вільямсом Креншоу. Це дослідження перекриваючих або міжсекційних соціальних ідентичностей та їх систем пригнічення, домінування чи дискримінації. Теорія пропонує та досліджує, як різні біологічні, соціальні та культурні категорії – такі як гендер, етнічна приналежність, клас, інвалідність, сексуальна орієнтація, релігія, каста, вік, національність та інші осі ідентичності – взаємодіють на множинних та часто паралельних рівнях. Теорія передбачає, що ми повинні думати про кожен елемент або рису людини як нерозривно пов'язану з усіма іншими елементами, щоб повністю зрозуміти її сутність.

Мотивація винних у вчиненні злочинів/інцидентів, скоєних на ґрунті ненависті відрізняється. Тому, коли жертва накопичила декілька вразливих ситуацій (наприклад, приналежність до етнічної меншини, бути жінкою, бути інвалідом), поліція повинна розглядати такі ситуації з точки зору інтерсекційності, щоб мати можливість розрізняти випадки ненависті, які особа зазнала в цілому, враховуючи, при цьому всі обставини таких випадків.

Але інтерсекційність передбачає щось більше, ніж просто сукупність обставин, які можуть стати причиною інцидентів або вилучень, вона має інший вимір, тому що вказує або виявляє певний тип підпорядкування.

Жертви злочинів, скоєних на тлі ненависті є жертвами через риси, пов'язані з негативними стереотипами, які глибоко вкорінені в суспільстві. Ці стереотипи погіршують серйозність правопорушення до їх гідності, але вони також трансформують та погіршують тип та наслідки таких травм. Особливо це було виявлено у сфері домашнього/гендерного насильства та гендерної дискримінації, що є найбільш поширеною формою дискримінації в Європі. Але перевірка навряд чи пішла далі, і з неї не було вилучено жодних конкретних наслідків. І в міжнародному, і в національному законодавстві

заборона дискримінації незмінно вирішується з аналізу одного фактору (раса, стать, інвалідність тощо) і зрідка, шляхом поєднання декількох із них. Зазвичай вони розглядаються як паралельні лінії, які завжди підтримують однакову відстань і ніколи не перетинаються. Цей підхід, на щастя, змінюється (Рей 2008).

Нарешті, гендерна перспектива є надзвичайно важливим питанням, яке слід враховувати стосовно поведінки з жертвою будь-якого типу нетерпимості. Міжсекційна дискримінація жінок складається з розрізнення, виключення або обмеження, заснованого на перетині та взаємодії декількох захищених факторів або категорій, що проявляються окремо у кожній конкретній жінки, і що є об'єктом або наслідком, що зводить нанівець чи погіршує визнання, задоволення чи здійснення права людини та основні свободи цієї людини в умовах рівності в політичній, економічній, соціальній, культурній, громадянській чи будь-якій іншій сфері.²⁵

8.1. Допомога постраждалим у приміщеннях поліцейських служб

Необхідно забезпечити тихий та приватний простір для потерпілого для точного та повного опису подій, які вони зазнали, і які призвели до порушення їхніх прав людини. Це означає, що поліцейські приміщення, в яких приймають цих жертв, повинні бути відокремленими від традиційних відділків поліції.

25. Fundación Secretariado Gitano, Guía sobre discriminación interseccional: el caso de las mujeres gitanas (2018), p. 14, доступно за посиланням www.gitanos.org/centro_documentacion/publicaciones/fichas/123522.html, accessed 19 February 2019.

Іноді жертви інцидентів або злочинів ненависті не отримували належного ставлення тому, що поліція мінімізувала або ігнорувала події, що сталися, або, в гіршому випадку, тому що вона була авторами цих подій.

У деяких країнах, де образ поліції затьмарений, може бути доцільним, щоб поліція, яка спеціалізується на наданні підтримки жертвам, не носила поліцейську форму. Так само офіси, в яких проводять бесіди з потерпілим, повинні бути зручними, без постійного транзиту людей, які виконують різні завдання, патрульних машин, шуму від станцій тощо.

Ідеально було б, щоб оздоблення таких кімнат було якомога більше наближене до домашніх умов; зал очікування може бути оформлений та обставлений у побутовому стилі. Таке місце повинно бути доступним для людей з фізичними чи сенсорними вадами і бути у легкодоступному місці, як для громадського, так і для приватного транспорту.

Якщо потерпілий має труднощі з доступом до поліції, щоб повідомити про справу, необхідно надати альтернативні рішення. Прикладом може бути транспортний засіб від поліції, так званий мобільний офіс для скарг, в якому можна створити комфортний простір, щоб кожен міг подавати скаргу або проводити бесіди. У той же час, цей транспортний засіб може використовуватися як мобільний офіс для доставки спеціалізованого підрозділу поліції до громадян. Наприклад, його можна використовувати під час проведення спеціальних чи святкових заходів, і таким чином полегшити процедуру подання скарг. Це допоможе скаржнику згадати всі деталі справи і жертвам не доведеться їздити до приміщень поліції.

Під час складання протоколу важлива присутність особи, якій довіряє потерпілий. Це дозволить потерпілому відчувати себе більш комфортно і розраховувати на підтримку в моменти, коли він може втратити контроль над собою, повідомляючи про справу, згадуючи деталі та відповідаючи на запитання агентів, які проводять допит.

Не рекомендується присутність маленьких дітей на таких допитах, щоб уникнути того, що вони можуть стримувати жертву від дачі показів чи того, щоб вони слухали факти, які вони можуть не розуміти. Має бути надана інформація про весь процес, включаючи наступні кроки процедури, а поліція повинна відповісти на всі питання потерпілого. На практиці часто люди не підозрюють, що вони зазнали порушення своїх основних прав, і, коли дізнаються про це, вони все ще можуть не знати про важкий процес, який вони збираються розпочати з поданням скарги. Вони також можуть не усвідомлювати, що іноді адміністративні процедури, правила чи штрафи, застосовні до їх справи, можуть бути швидшим та ефективнішим відшкодуванням, ніж кримінальний процес. Ось чому необхідно розповідати потерпілому про всі тонкощі процесу і попереджати будь-які сумніви, що виникають, повторюючи інформацію так часто, як

це необхідно, і завжди намагаючись уникати складних юридичних термінів та жаргону.

Має бути забезпечена належна юридична та психосоціальна допомога. У багатьох випадках люди, права яких були порушені, не мають достатніх фінансових ресурсів, щоб розраховувати на юридичну допомогу, що ще більше ускладнює процедуру подання скарги. Надання безоплатної правової допомоги потерпілим допоможе формалізувати скаргу, щоб такі вчинки не залишалися безкарними.

Психосоціальна підтримка також дуже важлива: поліція повинна співпрацювати з іншими підрозділами або з організаціями, що надають підтримку жертвам нетерпимості чи дискримінації, щоб допомогти їм пройти нелегкий шлях до повернення гідності людини після пережитого нападу.

У разі необхідності повинні бути надані перекладачі, а також протоколи та документи, адаптовані до мови жертви, ситуації з обмеженими можливостями чи іншого особливого стану. Так само, як юридична та психосоціальна допомога, важливо надавати перекладачів людям, які їх потребують чи вимагають, тому що жертви повинні мати можливість розуміти суть питань, які ставлять їм агенти. Також важливо, щоб агенти, які опитували потерпілого, досконало розуміли ситуацію, описану жертвою. Це стосується також послуг, що надаються жертвам, які мають інтелектуальні чи сенсорні вади: наприклад, для опитування та реєстрації звіту глухої людини, поліція повинна супроводжуватися перекладачем жестової мови, щоб гарантувати відмінне спілкування.

Крім того, документи та записи, які надаються потерпілому, повинні бути адаптовані для особи з обмеженими можливостями, оскільки, як тільки вони вийдуть з приміщення поліції, вони можуть захотіти прочитати документи ще раз (наприклад, особі з інвалідністю зору потрібен переклад документів шрифтом Брайля; особа з інтелектуальною недостатністю повинна мати документи, переведені на «просту» мову).

8.2. Уникнення ревіктимізації

Спілкуючись з жертвами, поліція повинна також прагнути уникати повторної віктимізації та гарантувати, що постраждалі не повинні повторювати свою історію кілька разів на різних етапах процесу. Для цього доцільно вести запис першої розмови з жертвою, проведеної у головному управлінні поліції, за умови, що жертва дала згоду на проведення такого запису.

8.3. Зустріч постраждалих: офіс, дружній до постраждалих від злочинів

Має бути створений офіс, у якому будуть проводитися зустрічі з потерпілими, разом з юристами, психологами та працівниками соціальних служб. Управління

Верховного комісара ООН з прав людини рекомендує запровадити встановити процедури тісної співпраці з медичними, соціальними, юридичними та іншими установами та програмами, які надають допомогу жертвам. Він також рекомендує розробити офіційні інструкції на випадок допомоги постраждалим, забезпечуючи швидку, адекватну та всебічну увагу до правових, медичних та психологічних матеріалів, а також до потреб соціальної допомоги.²⁶

8.4. Контроль постраждалих

Важливо забезпечити подальші заходи контролю за станом потерпілих, щоб оцінити, чи вони все ще страждають від наслідків скоєного над ними злочину, чи проблема була вирішена. Такий контроль можна проводити по телефону, за допомогою візитів або у будь-який інший спосіб, який поліція вважає відповідним. Це не повинна бути закрыта система, оскільки, враховуючи складність таких випадків, може виникнути потреба у проведенні такого контролю, використовуючи кілька методів, які краще відповідають потребам кожної жертви.

Частота, з якою здійснюється такий контроль, також не повинна базуватися на одній схемі для всіх потерпілих, а скоріше повинна бути адаптована до обставин кожного конкретного випадку. Важливо, щоб поліція розуміла, що будуть жертви, з якими потрібно буде зв'язатися лише один раз, а не одразу після інциденту, а будуть і інші, які потребують більш частого та тривалого спостереження, або навіть демонструватимуть потребу, яку виявляють лише під час цього спостереження: необхідність втручання інших фахівців, окрім поліції, таких як психологи та працівники соціальних служб.

26. Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй з прав людини, Стандарти та права людини в галузі поліції: розширена методичка з прав людини для поліції, Серія для професійної підготовки № 5 / Дод. 3, ООН, Нью-Йорк / Женева, 2004, стор. 54, доступно за посиланням www.ohchr.org/Documents/Publications/training5Add3en.pdf, accessed 19 February 2019.

Бібліографія

- М.А. Агілар Гарсія та співавт. (2015 р.), *Manual práctico para la investigación y enjuiciamiento de delitos de odio y discriminación*, Барселона, Іспанія.
- К. Антонта К.Кесада (2008 р.), *Igualdad de trato y no discriminación: Guía de recomendaciones para las fuerzas y cuerpos de seguridad*. Subdirección General de Información Administrativa y Publicaciones, Мадрид, Іспанія.
- В. Ашутош (2002 р.), *Етнічний конфлікт і громадянське життя: індісти і мусульмани Індії, Ель, Нью-Гейвен, штат Коннектикут, США, 2002 р.*
- С. Боді-Гендрот (2006 р.), «Grandes evoluciones sociales en las áreas metropolitanas». *Series Gobierno Local 6*, pp. 69-88. Fundación Democracia y Gobierno Local, Барселона, Іспанія.
- К. Болтонта Дж. Р.Фігін (2004 р.), *Чорне на синьому: афро-американські поліцейські та расизм*. Видаництво «Раутледж», Лондон, Великобританія.
- Б. Бредфорд, Дж. Джексон та М. Хог (2014 р.), «Майбутнє та легітимність поліції: переосмислення доброї поліції», у: Браун Дж. М. (ред.), *Майбутнє поліцейських*. Видання «Раутледж», Абінгдон, Великобританія.
- В. Корднер та Р. Шихан (1999 р.), *Управління поліції*, стор. 385-94. «Андерсон Паблішинг», Цинциннаті, США.
- Дж. П. Кранк (1998 р.), *Розуміння культури поліції*. Видаництво «Раутледж», Лондон, Великобританія.
- Дж. де Анжеліс, Р. Розенталь та Б. Бухнер (2016 р.), *Громадський нагляд за правоохоронними органами*. Оцінюючи докази, Національна асоціація з цивільного нагляду за правоохоронними діями, Туксон, США.
- В. де Лінт (2006 р.), «Розвідка у поліції та безпеці: роздуми про стипендію». *Поліція та суспільство*, Вип. 16, № 1, стор. 1-6.
- Дж. Е. Ек та В. Спелман (1987 р.), *Вирішення проблем: орієнтована на вирішення проблем поліція в Н'юпорт Н'юз*. Поліцейський виконавчий науково-дослідний форум, м. Роквілл, США.
- І. Едвардс (2016 р.), *ПО з предиктивної поліцейської діяльності більш точно при прогнозуванні поліцейських дій, ніж при прогнозуванні злочину*. Американський союз громадянських свобод, Нью-Йорк, США.
- А. В. Фейгенбаум (1991 р.), *Абсолютний контроль якості*. МакГроу-Хілл, Нью-Йорк, США.
- З. Френд (2013 р.), «Предиктивна поліція: використання технологій для зменшення злочинності». Бюлетень правоохоронних органів ФБР, 9 квітня 2013 року.
- С. Дж. Гаффіган (1994 р.), *Розуміння громадської поліції: рамки для дій*, Бюро правосуддя, Вашингтон, США.
- К. Хіменес (2006 р.), *Puntos de Vista: Cuadernos del Observatorio de las migraciones y de la Convivencia Intercultural de la Ciudad de Madrid*, № 5, стор. 28.
- Г. Голдштайн (1979 р.), «Удосконалення роботи правоохоронних органів: проблемно-орієнтований підхід», *Злочинність та правопорушення*, Вип. 25, стор. 236-43.
- Горднер Г. (1996), *Громадська поліція: принципи та елементи*. Університет Східного Кентуккі, м. Річмонд, США.
- К. Халас (2009 р.), *Етнічне профілювання, ЄМПР (Європейська мережа проти расизму)*, Брюссель, Бельгія.
- К. Хірда К. Рупарел (2007 р.), *Сезонність зафіксованих злочинів: попередні висновки*, Звіт внутрішнього офісу 02/07, Управління по виданню офіційних документів від імені королеви / короля, Лондон, Великобританія.
- Дж. Хордан (2017 р.), *Поліція, посередництво та управління конфліктами*. Робочі статті 347, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Барселона, Іспанія.
- Дж. Л. Келлінгта співавт. (1974 р.), *Експеримент з профілактичного патруля у Канзас-Сіті*, Поліцейський фонд, Вашингтон, США.
- І. Нібоунта С. Рафаель (2011 р.), *Тенденції міської та приміської злочинності в столичній Америці*, Брукінгс, Програма столичної політики, Вашингтон, США.
- Л. Лафуенте (2011 р.), *Громадська поліція: організаційний підхід*, Матеріали Міжнародного конгресу з питань громадської безпеки в різноманітному суспільстві, Університет при Бізнес-Інституті, Мадрид, Іспанія.

- М. Магір та Т. Джон (2006 р.), «Організація діяльності поліції на основі даних розвідки, менеджеризм та залученням громад: конкурентоспроможні пріоритети та роль Національної розвідувальної моделі у Великобританії», «Поліція та суспільство», Том 16, № 1, стор. 67-85.
- Л. Мацероллета співавт. (2013 р.), «Легітимність правоохоронних органів: систематичний огляд, Систематичні огляди Кемпбелла, злочинність та справедливість», № 9. Співпраця Кемпбелла, Осло, Норвегія.
- І. Ф. МакГаррел, Й. Д. Фрайліх та С. Чермак (2007 р.), «Організація діяльності поліції на основі даних розвідки, як основа для протидії тероризму». Журнал сучасного кримінального судочинства, Том 23, № 2, стор. 142-58.
- П.Ф. МакКенна (1998 р.), «Основи поліцейської діяльності в Канаді». «Прентіс Холл», Канада, Кар'єра та Технології, Скарборо, Онтаріо, Канада/Лондон, Великобританія.
- М. Мурріята співавт. (2012 р.), *Metodología para el análisis, diseño y evaluación de las políticas de seguridad: El plan de seguridad ciudadana de Barcelona*. Federación Española de Sociología, Grupo de trabajo sobre sociología jurídica y criminología, Мадрид, Іспанія.
- Дж. Дж. Нолан (2004 р.), «Визначення статистичної залежності між чисельністю населення та рівнем злочинності за Єдиними звітами про злочинність: її вплив та наслідки, Університет Західної Вірджинії, Відділ соціології та антропології, Моргантаун, США.
- П. Нірі (2003 р.), «Китайська міграція до Східної Європи». Міжнародна міграція, Вип. 41, № 3, стор. 239-65.
- Дж. Т. Омохундро (2006 р.), «Мислити як антрополог: практичний вступ до культурної антропології, МакГроу-Хілл, Нью-Йорк, США.
- Ініціатива правосуддя «Відкрите суспільство» (2009 р.), що стосується етнічного профілювання поліцією: звіт про стратегії ефективного проекту «Зупини та Обшукай». Інститут відкритого суспільства, Нью-Йорк, США.
- В. Л. Перріта співавт. (2013 р.), «Роль прогнозування злочинів при проведенні поліцейських операцій. Корпорація RAND, Санта-Моніка, Каліфорнія, США.
- Дж. Г. Реткліффа співавт. (2011 р.), «Експеримент з пішим патрулем у Філадельфії: рандомізоване контрольоване дослідження ефективності поліцейських патрулів у гарячих криміногенних точках». Кримінологія, Вип. 49, № 3, стор. 795-831.
- Р. Рейносота Х.М. Померо (2006 р.), «Territorio ZoMeCS: Atributos urbanos de la zona metropolitana de la Costa del Sol». *Atributos Urbanos*, Centro andaluz de arte contemporáneo, Севілья, Іспанія.
- Ф. Рей (2008 р.), «La discriminación múltiple, una realidad antigua, un concepto nuevo». *Revista Española de Derecho Constitucional*, №. 84, стор. 254.
- Р. Рінк Р. (2015 р.), «Предиктивна поліція: ризик для більш безпечного майбутнього. Сільський підрозділ поліції, Дріберген, Нідерланди.
- Д.П. Розенбаумта співавт. (2011 р.), «Показники ефективності роботи поліції на основі даних громади: впровадження платформи опитування громадської задоволеності. Національна дослідницька платформа поліції, Чикаго, Іллінойс, США.
- Х. Саезта співавт. (2013 р.), «Посібник з управління різноманітністю поліції. Платформа управління поліцейським різноманіттям, Мадрид, Іспанія.
- М. Скріббінста співавт. (2010 р.), «Громадські уявлення про правоохоронну діяльність, взаємодію з поліцією та віктимізацію: результати дослідження Британського опитування щодо злочинності 2009/10, Статистичний вісник головного офісу, Управління по виданню офіційних документів від імені королеви/короля, Лондон, Великобританія.
- Дж. Сігрейв (1997 р.), «Вступ до поліцейської діяльності в Канаді. Посібник інструктора з питаннями. «Прентіс-Холл», Канада, Скарборо, Онтаріо, Канада.
- Л.В. Шерман та Г. Стренг (2007 р.), «Відновна справедливість: докази, Інститут Сміта, Лондон, Великобританія.
- Д. Р. Штайнмец (2016 р.), «Pressure cooker: population density and crime», Дані Академії наук у Нью-Йорку [стаття в блозі], Нью-Йорк, США.
- Р. Троянович, В. І. Каппелер та Л.К. Гейнс (2002 р.), «Громадська поліція: сучасна перспектива Роберта Трояновича. Видання «Раутледж», Лондон, Великобританія.
- ЮНЕСКО (2009 р.), «Зупинимо насильство в школах: посібник для вчителів. ЮНЕСКО, Відділ просування базової освіти, Париж, Франція.
- П. Вуд (2009 р.), «Інтеркультурні міста: у напрямку моделі інтеркультурної інтеграції, Рада Європи, Страсбург, Франція.

Соціальна структура Європи стає все більш різноманітною: європейці мають множинні ідентичності, різні етнічні походження, національності, різні релігії, вірування, мови, гендерну ідентичність, сексуальну орієнтацію, вік, інвалідність та економічну ситуацію. Ця неоднорідність може мати два протилежних наслідки: суспільство може стати більш розуміючим, підтримуючим, збагаченим і сучасним, або – особливо коли «інший» залишається незнайомим – різноманітність може породжувати страх, підозру та культурні конфлікти. Такі конфлікти є викликом, з яким доведеться справлятися поліцейським службам та органам державної влади інтеркультурних міст.

Одне з загальних властивостей правоохоронних органів – це те, що поліцейські служби повинні адаптуватися до суспільства, яке вони обслуговують. Програма «Інтеркультурні міста» (ІКМ) пропагує інтеркультурність як політичну модель управління різноманітністю саме як силою, а не загрозою. В ній інтеркультурне місто визначається як місце з різноманітним населенням, котре включає людей різних національностей, походження, мови, релігії/вірування та ідентичності, в яких громадяни та їхні політики визначають різноманітність як ресурс, сприяють відкритості та погоджуються з тим, що всі культури змінюються коли вони стикаються одна з іншою у публічному просторі. Чиновники інтеркультурного міста публічно виступають за повагу до різноманітності та плюралістичної ідентичності міста. Міська влада активно бореться з упередженнями та дискримінацією та забезпечує рівні можливості для всіх шляхом адаптації своїх структур управління, установ та служб до потреб різноманітного населення, не порушуючи принципів прав людини, демократії та верховенства права.

У цьому посібнику описується, як правоохоронна діяльність громади може стати основою філософії для дій в рамках поліцейської служби в цілому. Він розрахований головним чином на поліцію, яка працює на місцях, включаючи високопосадовців, кураторів громадської безпеки та керівників, а також осіб, які приймають рішення. Він спрямований на надання цим державним службовцям інформації щодо впровадження принципів роботи правоохоронних органів для розробки нових процедур, протоколів, структур та спеціалізованих підрозділів у межах їхньої поліцейської спільноти, а також для ефективного вирішення тих проблем, які може спричинити різноманітність у досягненні мирного співіснування в середь та довгостроковій перспективі.

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 47 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованому на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.